

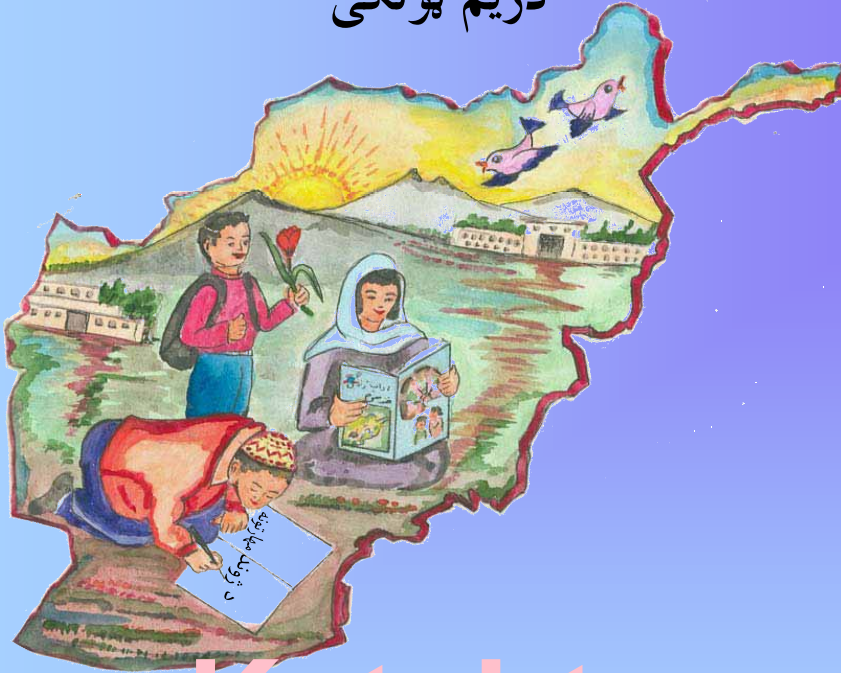

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د ژوند مهارتونه

دریم ټولگی

ش. ۱۳۹۰ هـ.

Ketabton.com

کې بې اخیستنه او خرڅونه په
ژني چلند کېږي.

د پوهني وزارت

د تعليمي نصاب، د ټيكنو د روزني

او د ساينس د مركز معينيت

د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي

کتابونو د تاليف لوی رياست

د ژوند مهارتونه

درېم ټولگي

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ. ش.

الف

د کتاب د تالیف، خپرني او تدقيق کمیټې

ليکوالان:

۱. ترينا ستار محب زاده د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د بیولوژي د پیاوړتیا علمي غړې.
۲. د سر مؤلف مرستیاله پروین قانبراده لملي د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د بیولوژي د پیاوړتیا آمره.
۳. د سر مؤلف مرستیاله رایبه منصور د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د فزیک د پیاوړتیا آمره.
۴. ژباورونکي: د مولف مرستیال سهراب دیدار د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د پښتو د پیاوړتیا علمي غړې.

تایید او مطالعه:

- د ولسي او مشرانو جرگې د دیني، پوهني او عالي تحصیلاتو د کمیسیونونو محترم غړې.
- د تدقیق او خپرني کمیټې:**
- د کابل پوهنتون:**

د پوهني وزارت:

- پوهنوال حمیدالله ویلدا د پوهني وزارت د علمي شورا غړې.
- محمد عزیز بختیاري د پوهني وزارت سلاکار.
- غلام سرور بغلاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د پیاوړتیا علمي غړې.

د کابل ښار د پوهني ریاست:

- رحمت الله د میرویس هوتکي د لېسي ښوونکي.
- فریده د قاري عبدالله د لېسي ښوونکي.

د کولمیا ټیم:

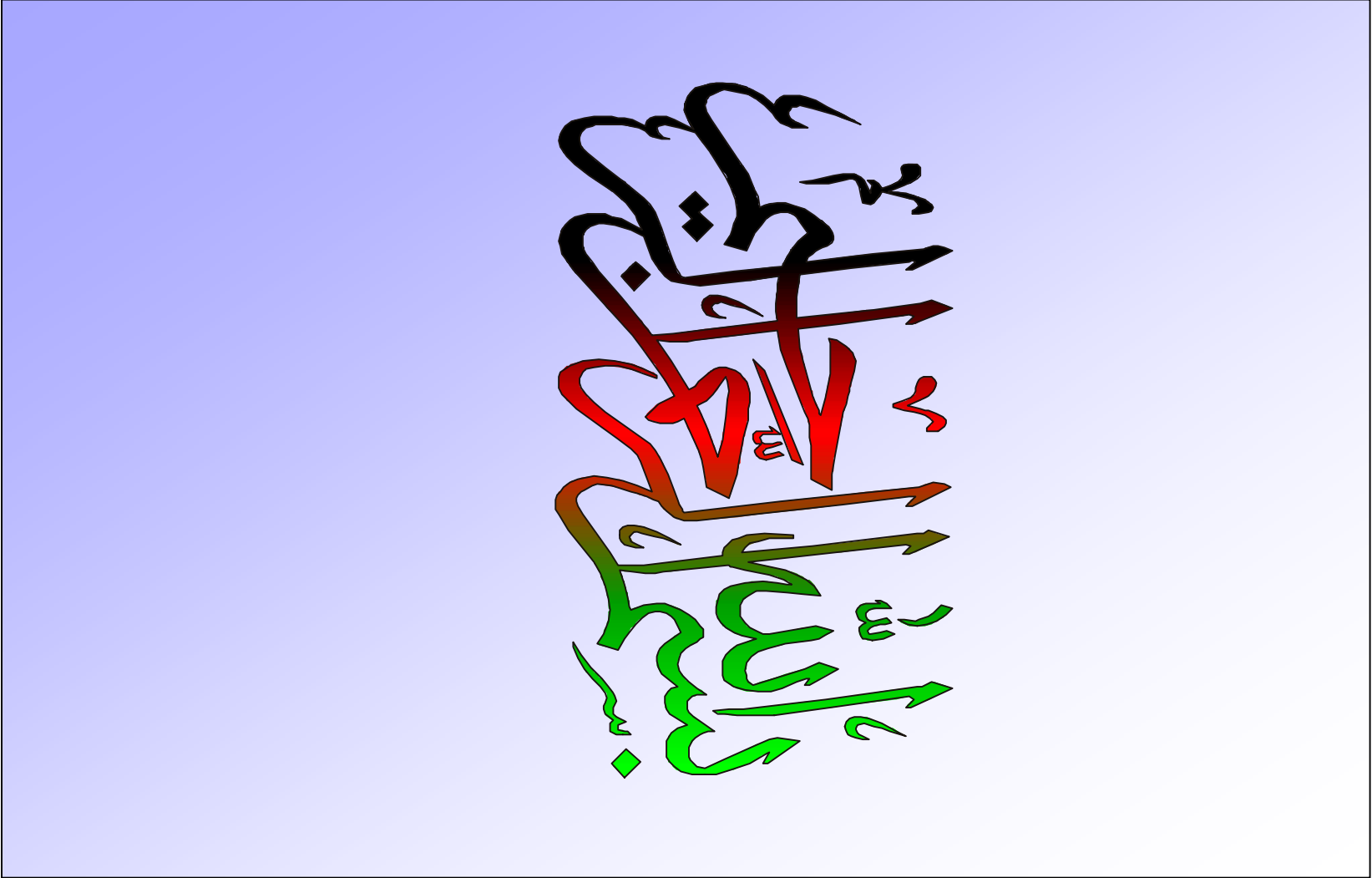
- سوسن وردګې.

د محتوا، دیني، فرهنگي او سیاسي برخو د خپرني کمیټې:

- ډاکټر عطاء الله واحیدار د پوهني وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئیس.
- حیات الله ناصر د پوهني وزارت د علمي شورا غړې.
- ډکتور محمد یوسف نیازي د پوهني وزارت سلاکار.

د خپرني او تدقیق د اداري کمیټې:

- ډکتور اسدالله محقق د تعليمي نصاب د پراختيا، د ښوونکو د روزني او د ساینس مرکز معین
- ډکتور شېر علي ظریفی د تعليمي نصاب د پراختيا د پروژې مسؤل
- د سر مؤلف مرستیال عبدالظاهر گلستاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس
- طرح او ویراین:** حمیدالله غفاري

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی   دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د توري   هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی   د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو   د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي   پامپریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي   هم ایماق، هم پشه یان
دا هیواد به تل خلیږي   لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به   لکه زره وي جاویدان
نوم د حق مودی رهبر   وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهني د وزير پېغام گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختيا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکي دی، چې د علمي پرمختگ او ټولني د اړتياوو له مخې رامنځته کېږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنيزې اړتياوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رضنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي گپورې موضوعگانې پکې زياتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه گرځيدلي ده.

هيله من ښم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لوبو او زامنو په باکفيته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهني د نظام هيلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رضنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤوليت لري.

د پوهني وزارت تل زيار کاري چې د پوهني تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دين له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولني د څرگندو اړتياوو له مخې پراختيا ومومي.

په دې ټکي کې د هېواد له ټولو علمي شخصيتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رضنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تاليف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې ښې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وپس کې ښې مرسته کړې ده، منته او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهني وزير

لړ لیک

شماره شمېر

لمړی فصل

مخ	سرلیک	شماره
۱	سوله ییز ژوند.....	۱
۳	د سوله ییز ژوند لارې چارې.....	۲
۵	له نورو سره گډ ژوند.....	۳
۷	له نورو سره خواخوږی.....	۴
۹	ځان پېژندنه.....	۵
۱۱	حق غوښتنه.....	۶
۱۳	زړورتیا درلودل.....	۷
۱۵	د ستونزو پېژندنه.....	۸
۱۷	د ستونزو حل.....	۹
۱۹	غوسه.....	۱۰
۲۱	تېرېدنه او پخلاينه.....	۱۱
۲۳	د لومړی فصل لنډيز.....	۱۲

دویم فصل

۲۵	شکر ایستل.....	۱۳
۲۷	خیر رسول.....	۱۴
۲۹	خو شېخني او بدبیني.....	۱۵
۳۱	ښه شخص.....	۱۶
۳۳	ښه اخلاق.....	۱۷
۳۵	ځان او نورو ته درناوی.....	۱۸
۳۷	د نورو قدر کول.....	۱۹
۳۹	ښه نظر ورکول.....	۲۰
۴۱	له نورو سره ښه چلند کول.....	۲۱
۴۳	په ځان او نورو مهرباني.....	۲۲

۴۵	صبر او حوصله	۲۳
۴۷	د نورو خبرو ته غور، نېول	۲۴
۴۹	د اختلافونو په باره کې مفاهمه	۲۵
۵۱	د دویم فصل لنډيز	۲۶

درېم فصل

۵۳	توده او سرده هوا	۲۷
۵۵	د طبيعي پېښو خطرونه	۲۸
۵۷	له حیوانې ناروغیو څخه ځان ساتل	۲۹
۵۹	په کور کې له خطرونو څخه مخنیوی	۳۰
۶۱	په سرکونو باندې له خطرونو څخه ځان ساتل	۳۱
۶۳	د ماین او وسلې څخه ځان ساتل	۳۲
۶۵	د غیر صحي اوبو له خطرونه ځان ساتل	۳۳
۶۷	د حفظ الصحي مراعاتول	۳۴
۶۹	د درېم فصل لنډيز	۳۵

څلورم فصل

۷۱	د نورو د نظریو قدر کول	۳۶
۷۳	زمونږ د هیواد قومونه	۳۷
۷۵	زمونږ د هیواد ژبې	۳۸
۷۷	ورته والي او قومي دودونه	۳۹
۷۹	ښاري او کلیوالي ژوند	۴۰
۸۱	د څلورم فصل لنډيز	۴۱

د ښوونکي له پاره عمومي لارښوونې:
گرانو ښوونکو! د دریم ټولگي (د ژوند مهارتونه) کتاب د فعال سیستم (شاگرد محوري) له مخي تالیف شوی دی. دغه هدف د ټولني د بچیانو د لوړمړنیو اړتیاو په پام کې نیولو سره ټاکل شوی دی. هیله من یو چې دغه هدف د ټولني د بچیانو او له یوه سالم انساني ژوندانه سره د هغوي مینه رامنځته کړي.

که څه هم د کتاب په لیکلو کې لږ توپیر موجود دی (هغه هم د ښوونکي له پاره عمومي لارښوونې او د زده کړي فعالیت) په بشپړ او هر اړخیزه توګه په لومړۍ برخه کې لیکل شوي دي. ښاغلي ښوونکي زیاته ګټه ترې اخیستلي شي او دغه راز د کتاب په ځینو مخونو کې د زده کوونکو له پاره هم ځیني فعالیتونه روښانه شوي دي. د کتاب د جوړښت په باره کې باید ووايو چې کتاب څلور فصلونه او ۴۱ لوسته لري. د کتاب فصلونه او لوستونه له یو بل سره منطقي ارتباط لري. په یو کال کې ۵۲ درسي ساعتونه ورته ټاکل شوي دي. د یادولو وړ ده چې د لومړي او دوهم فصل له پاره درې اضافي ساعتونه او د دوو وروستیو فصلونو له پاره دوه اضافي ساعتونه په پام کې نیول شوي دي چې د ځینو معذرتونو د رامنځته کېدو په وخت د ساعتونو د لاسه ورکولو یا د زده کوونکو د علاقې وړ فعالیتونو د تکرار په وخت کې ترې استفاده وشي.

هر لوست دوه مخه دی چې په لومړي مخ کې سرلیک، موخه، فکر رامنځته کوونکي پوښتنې، انځورونه او د زده کوونکو له پاره یو دوه د زده کړي فعالیتونه ځای شوي دي. په دویم مخ کې د لوست متن، د متن د اساسي مفاهیمو په باره کې پوښتنې، د تدریس شوي لوست ارزښتي او کورنۍ دنده ځای شوي ده. لوست ورکول هغه وخت ښه اغیزه لري چې د زده کوونکو له پاره د زده کړي یو رښتني چاپیریال په لاندې توګه رامنځته شي.

د زده کړي چاپیریال

۱- هره ورځ خپل لوست په سلام ویلو او احوال پوښتنه پیل کړئ. له هغو زده کوونکو څخه چې په ستونزو اخته دي د بیلګې په توګه ناروغه شوي وو یا څه نورې ستونزې یې درلودې پوښتنه وکړئ.

۲- له زده کوونکو سره په خندا او خوشحالی خبرې وکړئ هڅه وکړئ چې د ټولګي چاپیریال د خوشحالی له پاره له مناسبو کیسو او لطیفو څخه کار واخلي.

۳- د زده کوونکو خبرو ته په درناوي سره غوږ و تيسی. هڅه وکړئ چې د پوښتني د کولو او د نظر څرگندولو روحیه یې پیاوړې کوئ.

۴- زده کوونکي هر کوچني پر مختګ ته وهڅوئ او دهغوی د زیارستاینه وکړئ.

۵- د زده کوونکو سره له ملنډو او سپکو الفاظونه ډډه وکړي.

۶- د ټولګي د بوالونه په هغو انځورونو ښکلي کړئ چې زده کوونکو کښلي وي.

۷- معیرونو، معلولو او هغو زده کوونکو ته چې له چا سره نه کښي اګوشه ګیس، وي زیاته پاملرنه وکړئ. دهغوی د فعالیتونو په ابتدا کې ورسره مرسته وکړئ چې دهغوی د هڅونې وړ وګرځي.

۸- د لوست له پیل تر مخه د کتاب په فصلونو کې ټول لیکل شوي موضوعات له نظره تیر کړئ چې عمومي هدفونه د رته څرګند شي. ځان سره فکر وکړئ چې څه ډول کولی شئ زده کوونکي پوه کړئ.

۹- راتلونکي لوست ته د تیاري له پاره د لوست د هدف برخې، فکر را منځته کوونکي پوښتني، په انځورونو کې مهم ټکي، د زده کوونکو د زده کړې فعالیتونه، د لوست متن، د ارزیايي او کورنۍ دندې برخې ښه مطالعه او تحلیل کړئ.

۱۰- ښاغلي ښوونکی دې د نوي لوست د انځورونو او رسمونو د تشریح او تحلیل اویر هغه پورې د اړوندو کیسو د جوړولو له پاره بشپړ تیاری ولري. د لوست متن او عبارت دې په لور او اواز ووايي او مفهوم دې په ساده ژبه بیان کړي او وروسته دې له زده کوونکو څخه دهغه علمي مفهوم وغواړي چې وېي وایي او کله دې له زده کوونکو سره په چوپه خوله لوستل تعین کړي او د لوست د مفهوم پوښتنه دې ترې وکړي.

۱۱- له احوال پوښتنې څخه وروسته په تیر لوست یو نظر وکړئ چې او کورنۍ دندې انځورونه وګورئ او تشریح یې کړئ له خو زده کوونکو څخه وغواړئ چې خپلي جملې ووايي او خپل انځورونه تشریح کړي له هغو وغواړئ چې د تیر لوست لندیز او یا هغه څه چې له خپلو میندو او پلرونو څخه یې اورېدلې وي د کورنۍ دندې په توګه ووايي.

۱۲- بياغلي ښوونکی دې په تير لوست باندې له نظر څخه وروسته د مثالونو او پوښتنو په واسطه د تير لوست ارتباط دنوي لوست سره وکړي. دنوي درس په هدف زده کوونکي پوه کړی شي چې د دې لوست له زده کړې وروسته کوم مهارت او توانايي ترلاسه کوي او په هغه لوست له پوهېدو وروسته دهغوي په سلوک کې کوم مثبت بدلون را منځه کېږي او څه ډول دڅوښې احساس کوي.

۱۳- بياغلي ښوونکی دې نوی لوست په هغو پوښتنو پيل کړي چې له هدف څخه وروسته ځای په ځای شوي دي. داسې پوښتنو طرحه کول په حقيقت کې د زده کوونکو دنوي لوست په باره کې دهغوی پخواني معلومات معلوموي او هغوي دې ته هڅوي چې فکر وکړي.

۱۴- دلوست زياتره برخه انځورونه او رسمونه دي چې بايد په خپله د زده کوونکو له خوا تشریح شي.

زده کوونکو ته دې وخت ورکړی چې په انځورونو باندې په ډله ييزه توگه خبرې وکړي او وروسته دې يوتن دخپل گروپ په استازيتوب په لور او از تشریح کړي چې په رسمونو کې يې څه شی ليدلي دي؟

بياغلی ښوونکی دې د زده کوونکو دخبرو په تاييد د انځورونو او دنوي لوست دسرليک په باره کې زباني څرگندويي وکړي

۱۵- دښي زده کړې له پاره سيمه ييزو مثالونو او کيسو څخه کار واخلي او دلوست متن په لور او از ووايي وروسته يو دو و زده کوونکو ته ووايي چې لوست تکرار کړي او بيا له هغوی څخه پوښتنه وکړي چې دلوست دمتن په باره کې څه وپوهيدل. وروسته دې هغه په ساده ژبه بيان کړي.

۱۶- د دې مضمون زده کړه کې دزه کوونکو عملي کار، د ډرامو اجرا کول، کيسو او فکا هیو ویل او د رسمونو ایستل ضروري بلل کېږي د دې چارو سرته رسول به لومړی ستونزمن کار وي خو د وخت په تېرېدو سره زده کوونکي ورسره عادت کېږي.

فعالیتونه او ونډه اخیستنه:

۱۷- ښوونځي ته د راتګ په لومړۍ یادو همه ورځ د ټولګي ټول زده کوونکي له څلورو څخه تر شپږو گروپونو باندي ویشئ. هر گروپ په ځانګړي شمېر لکه (۳، ۲، ۱ او نورو) ونومړئ له دغې ډلبندي څخه د زده کړې په فعالیتونو کې کارو کړئ.

۱۸- د فعالیتونو په جریان کې ښې زړه زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې صنفی فعالیتونو کې ونډه واخلي او په خپل ځان باندي باور پیدا کړي.

۱۹- ښاغلی ښوونکی دلوست په پای کې زده کوونکو ته کورنۍ دنده ورکړئ له کورنۍ دندي څخه موخه کوړئو ته د درسي مفاهیمو لېږدول او له هغوي سره د نظر راکړه ورکړه ده. دغه راز موضوعاتو تکرار د زده کوونکو د ښه پوهېدو سبب ګرځي او د هغوی په دایمي عادت بدلیږي. هغه پوښتنې چې له میندو او پلرونو څخه یې اوري ټولګي ته راوړي او ګټه ور څخه واخلي، دغه راز دانځورونو کښل، جملو لیکل، د ځینو مفاهیمو لست کول په کورني کار کې شامل او د لیدلو وړ دي.

۲۰- د ژوند مهارتونو په کتاب کې د زده کوونکو هر فعالیت له پیل څخه تر پای د غور او ارزیايي وړ دی.

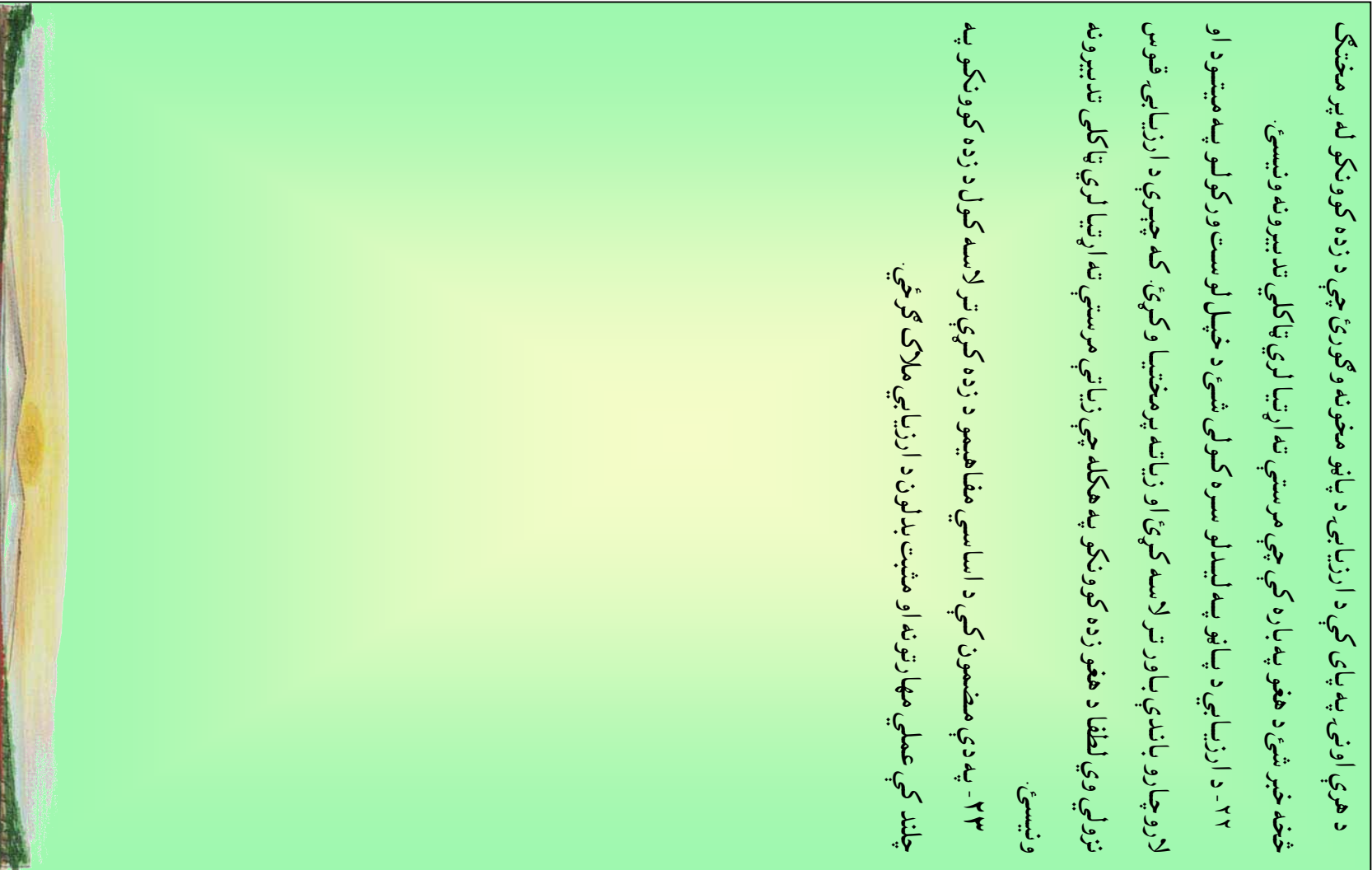
۲۱- د زده کوونکو د همیشني ارزیايي له پاره یوه کتابچه برابره کړئ او هر زده کوونکي ته یو مخ ځانګړی کړئ. په دې مخونو کې د زده کړې په فعالیتونو کې د زده کوونکو د ونډې په هکله د خپلې ارزیايي او لیدني نتيجې د زده کوونکو په سلوک کې مثبت بدلونونه وليکئ.

د هري او نې په پای کې د ارزيايي د پانو مخونه وگورئ چې د زده کوونکو له پرمختګ څخه خبر شئ د هغو په باره کې چې مرستي ته اړتيا لري ټاکلي تدبيرونه ونيسئ.

۲۲- د ارزيايي د پانو په ليدلو سره کولی شئ د خپل لوست ورکولو په ميتود او لارو چارو باندې باور تر لاسه کړئ او زياته پرمختيا وکړئ. که چېرې د ارزيايي قوس نژولې وي لطفا د هغو زده کوونکو په هکله چې زياتې مرستي ته اړتيا لري ټاکلي تدبيرونه ونيسئ.

۲۳- په دې مضمون کې د اساسي مفاهيمو د زده کړې تر لاسه کول د زده کوونکو په چلند کې عملي مهارتونه او مثبت بدلون د ارزيايي ملاک گرځي.

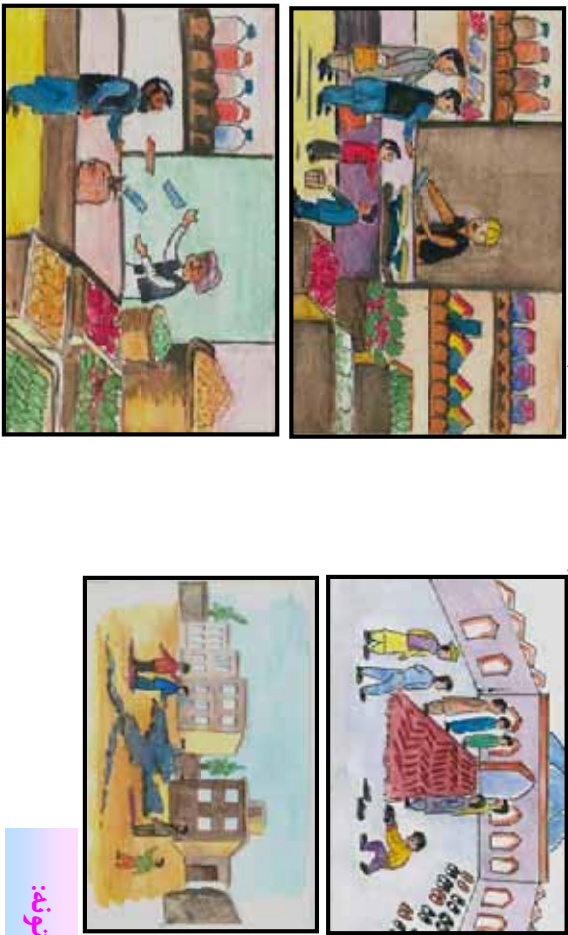

موڅه: زده کوونکي به په کور، ښوونځي، جومات او د خلکو ترمنځ د سوله ييز ژوند لارې چارې زده کړي.

- په جومات کې د کومو آدابو رعایت کول ضروري دي؟
- د کور، ښوونځي او یا ټولني په کارونو کې مرسته څه گټه لري؟
- خرنگه کولی شو چې له گاوندې سره مرسته وکړو؟
- ولې په بد عمل او وینا سره انسان له ټولني څخه لیرې کېږي؟

ووايي چې په انځورونو کې څه موری؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دي په گروپونو کې لومړی ښه چلند او بیا بد چلند تمثيل او پرته کړي او نتيجه دي تر لاسه کړي.
- زده کوونکي دي د يوه سوله ييز ژوند ښيگڼې بيان کړي او ودي وايي چې يوه سستويزه څه ډول حل کوي.

دبي لولي او مفهوم ترمي واخلي!

مور: جومات او بنوونځي ته ځو. له خپلو ټولگيوالو سره يو ځای درس وایو. د ټولگي، د جومات د انگړ او خپل بنوونځي په پاکولو کې ونډه اخلو. جومات او بنوونځي زموږ د ټولني يوه کوچنۍ ټولنه ده، غواړو چې له جومات او بنوونځي څخه د يو بنه او سوله ييز ژوندانه د بنسټ ايښودل زده کړو ترڅو وکړای شو په خپله ټولنه کې له نورو هېوادوالو سره مرسته او په سوله او دوستۍ کې ژوند وکړو او نیک چلند ولرو. د يو بل په وړاندې له رښتيا، صبر او حوصلې، دوستۍ، پخلاينې او بښنې څخه کار واخلو، چې ټول يو بل ته گران او ژوند مو سوله ييز وي.

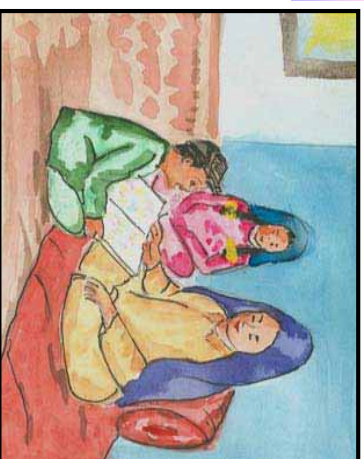
پوښتنې:

- په خپل ټولنيز ژوند کې څه ډول چلند غوره کوئ؟
- څه ډول له نورو خلکو سره مرسته کېږي؟
- آیا د بنه او بد چلند توپير کولای شئ؟
- په ورځني ژوند کې رښتيا ويل څه گټه لري؟

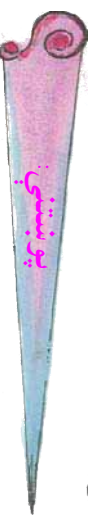
کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د خپلې کورنۍ له غړو سره په ژوندانه کې د سوله ييز چلند په هکله کيسې او خبرې وکړي او د يوه سوله ييز چلند په باره کې دې يوه جمله وليکي.

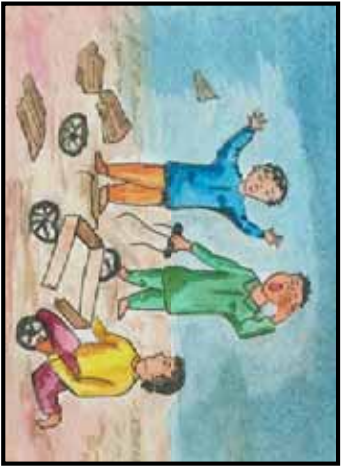

موخه: زده کوونکي په سوله ییز چلند پوره شي او آرامی، سولې او بری په خاطر ترې زیاته گټه واخلي.

- هغه څوک چې خپه وي د خبرو او رېدل يې څه گټه لري؟
- بېنښه غوښتل او بېنښه کول څه گټه لري او د څه سبب کېږي؟
- څه ډول کولی شو چې د بېنښي په سوله او دوستۍ بدله کړو؟
- د غوسې د له منځه وړلو لپاره باید څه وکړو؟

روايتی چې په انځورونو کې څه وښی؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په گروپونو کې تمثيل کړي چې د یو چا قهر څه ډول په پخلاينه تېدیلوي یعنې له کومې لارې څخه کار واخلي.
- زده کوونکي دې د سوله ییز چلند د گټې په باره کې یوه جمله ولیکي او خپلو ټولگيو الو ته دې ولولي.

وېب لوبلۍ او مفهوم ترم واخلي!

کله چې له چا سره مخامخ کېږو باید دوستانه چلند وکړو.

د خپل دوست خبرو ته غوږ کېږدو. که چېرې کوم خپګان موجود وي بېنښه وغواړو. که چېرې څوک زموږ د ناراحتۍ سبب کېږي له هغه سره خبرې وکړو او له قهر څخه کار وانه خلو، هغه ته بېنښه وکړو چې سوله او دوستي رامنځته شي او دواړه خوشحاله او سو.

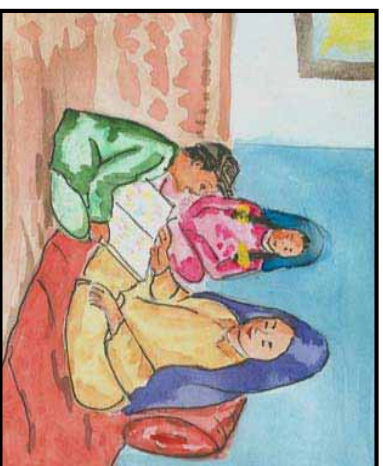
پوښتنې:

- له کوم سوله ییز چلند سره آشنا یاست؟
- سوله او یخلاينه د څه سبب کېږي؟
- جنګ د څه سبب کېږي؟
- څرنگه کولی شو چې په سوله او آرامۍ سره ژوند وکړو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د سوله ییز ژوند په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي او د څو سوله ییزو چلندونو لست دي جوړ کړي.

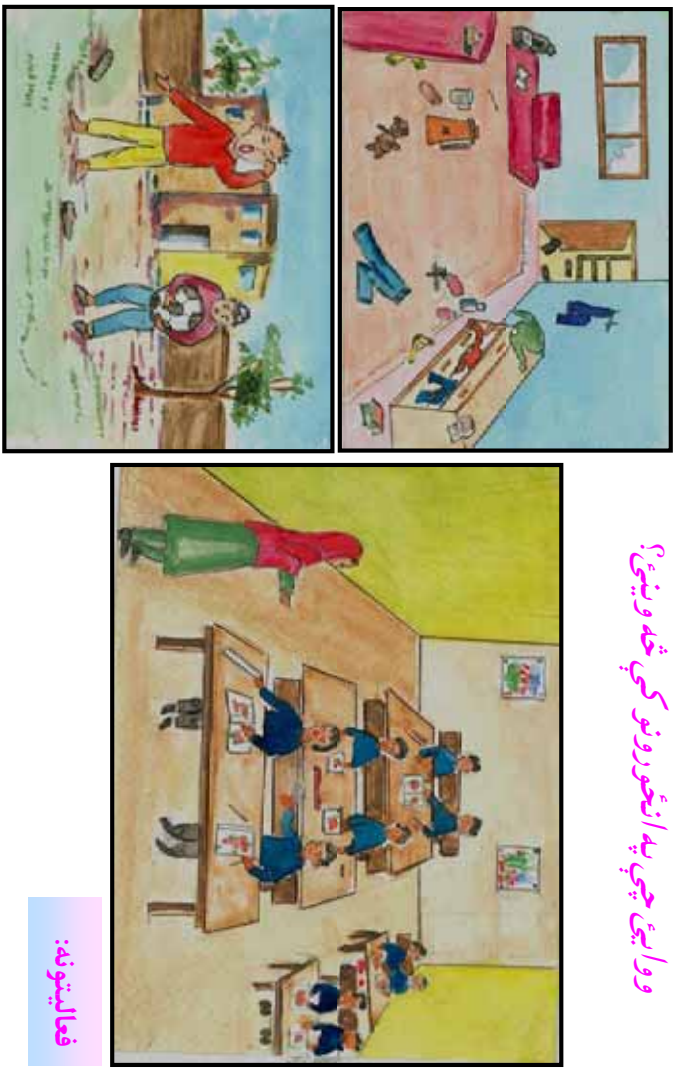

موخه، زده کونکي به د نورو سره د گډ ژوند په ارزښت پوه شي د خلکو حقوق او شتمنۍ ته درناوی ولري.

- موبز ولې په کور کې له پلار، مور او ورو سره یو ځای ژوند کوو؟
- موبز ولې په ټولگي کې له ټولگيو الو سره او په ښوونځي کې له زده کوونکو سره دوست او سو؟
- کله چې څوک مطالعه کوي او یا خبرو نو ته غوږ نیسي زموږ دنده څه ده؟
- په زور او له اجازې پرته د چا د مال او پیسو اخیستل د څه سبب کېږي؟
- آیا هغه شی چې استفاده تری کوئ بیرته په خپل ځای بری؟

ووايي چې په انځورونو کې څه ويني؟

فعالیتونه:

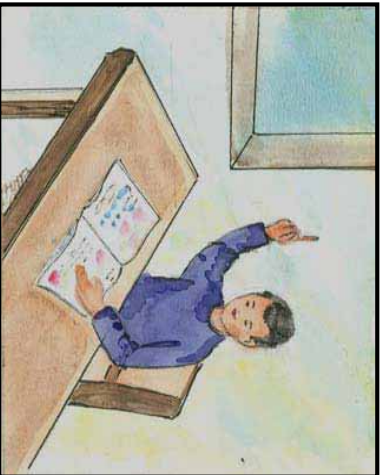
زده کوونکي دي د خپلې خوښې په درې کسيزو گروپونو کې په جلا جلا ډول د خپلې کورنۍ له غړو سره او له خپلو ټولگيو الو سره گډ ژوند تمثيل کړي.
 زده کوونکي دي په کور يا ښوونځي کې د گډ ژوند ښکېلي د ټولگي په وړاندې څرگندي کړي.

ويي لولي او مفهوم ترمي واخلی

موزد کور غری یو بل ته درناوی لرو او د کور په کارونو کې له یو بل سره مرسته کوو. له خور او ورور سره ښه چلند کوو. د یو بل شیان نه ماتوو، د کور سامان او

وسایل له استفادې وروسته په خپل ځای پرېو. چي بیا ورپسې سرگردان نه شو. په ټولګي کې له خپلو ټولګیوالو سره ګډ ژوند کوو. یو له بله دوستان یو، د خپل ټولګیوال ځای په زور نه نیسو، له اجازې پرته د چاشیان نه اخلو د ستونزې د حل لپاره یو بل سره مشوره کوو او یا له ښوونکي صاحب څخه مرسته غواړو.

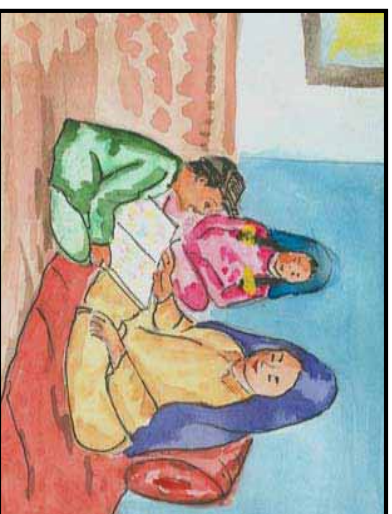

پوښتني:

په کور او ښوونځي کې کوم ګډ شیان لرو؟
ولې د نورو حقوقو ته درناوی ولرو؟
په ګډ ژوندون کې مشوره څه ګټه لري؟
له نورو سره مرسته څه ښېګڼې لري؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي د ګډ ژوندانه په ښېګڼو د خپلې کورنۍ له غړيو سره خبرې وکړي او د هغه په باره کې دې يوه جمله وليکي.

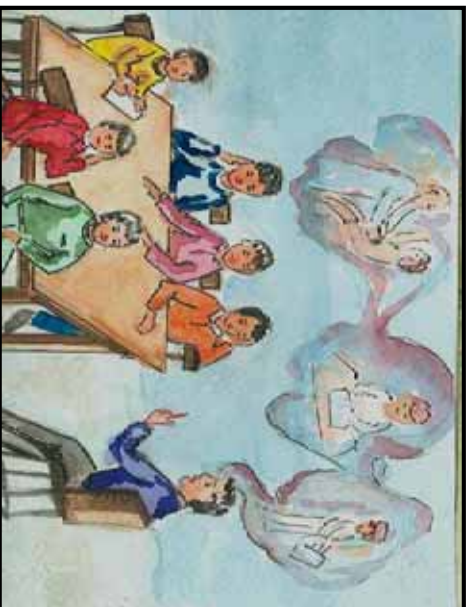

موجه: زده کونکي بايد پوه شي چې هر څوک جلا خواص او ځانگړتياوي لري بايد په تو لټيز ژوندانه کې دغه فردي توپيرونه په پام کې ونيسي چې وکړای شي له نورو سره مرسته وکړي.

- آیا د نورو له پریشاني څخه اغیزمن کېږئ؟
  - له یوه ټولگيوال سره چې خپه وي څنگه مرسته کولی شئ؟
  - که چېرې یو معيوب ووینئ څه ډول احساس کوئ؟
  - تاسو دغم او پریشاني په وخت کې له نورو څه هیله لرئ؟
- **ووايئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟**

فعالیتونه:

- زده کونکي دې په گروپونو کې تمثيل کړي چې دوستان څه ډول د يو بل په غم او خوښۍ کې گه وړن کوي.
- زده کونکي دې د خپل يو ټولگيوال په هکله چې په يوه ترافیکي پېښه کې يې زيان ليدلی وي، څه ډول مرسته او همدردي کولی شي له يو بل سره بحث او خبرې وکړي.

ويي لولۍ او مفهوم ترم څخه

مور: زده کوونکي زيار باسو چي تل مهربان او زړه سواندي او سو. له هغو اشخاصو او حيواناتو سره چي زيان ورته رسيدلی وي مرسته کوو. د دوستانو په خوشحالي، خوښ او په غم يي خپه کيو او له هغو سره خواخوږی وکړو.

پوښتنې:

- د نورو خلکو د دردونو او غمونو سره خواخوږی د څه سبب کېږي؟
- د نورو خلکو د غم او خوښۍ په وړاندې خپله همدردی څه ډول څرگندولی شو؟
- آیا له معيوبو اشخاصو سره همدردی خپله وظيفه بولئ؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د لوست د موضوع په اړوند د خپلي کورنۍ له غړو سره خبرې وکړي او د همدردۍ په هکله دي يوه جمله وليکي او په ټولگي کې دي ووايي.

موخه، زده کوونکي خپل خان او خپله مينه وپيژني او ديوه کار د سرته رسولو لپاره تصميم ونيولی شي.

- خپل خان څنگه معرفي کولی شي (څوک يا ست او څه غواړئ)؟
- ولي ښوونځي ته راځئ او لوست کوئ؟
- که چيري غواړئ چې په راتلونکي وخت کې ډاکټران شي څه بايد وکړئ؟

ووايي چې په انځورونو کې څه وينئ.

فعاليتونه:

- له زده کوونکو څخه وغواړئ چې په گروپونو کې د ورځنيو کارونو د سرته رسولو تصميم څه ډول تمثيلوي.
- زده کوونکي دې په اړوندو گروپونو کې خپل عادتونه يوبل ته ووايي.

ويي لولئ او مفهوم ترمي واخلئ

ما دخيل خان په باره كې فكر كړى دى. د دريم ټولگي زده كوونكې يم. خپلې جامې پاكي ساتم او د كور په كارونو كې له مور سره مرسته كوم. زه د خپل هر كار لپاره مهال وپش لرم او له چا سره جنگ او دعوانه كوم. زه د لويانو خبرې اورم، خپلې بنسټي او بسدي ځانگړتياوې پېژنم په ټولنه كې د خپل چلند په نښه والي كې هڅه كوم. هر كار چې په حال او راتلونكي وخت كې سرته رسوم د هغه لپاره مهال وپش جوړوم چې مقصد ته ورسېرم.

پوښتنې:

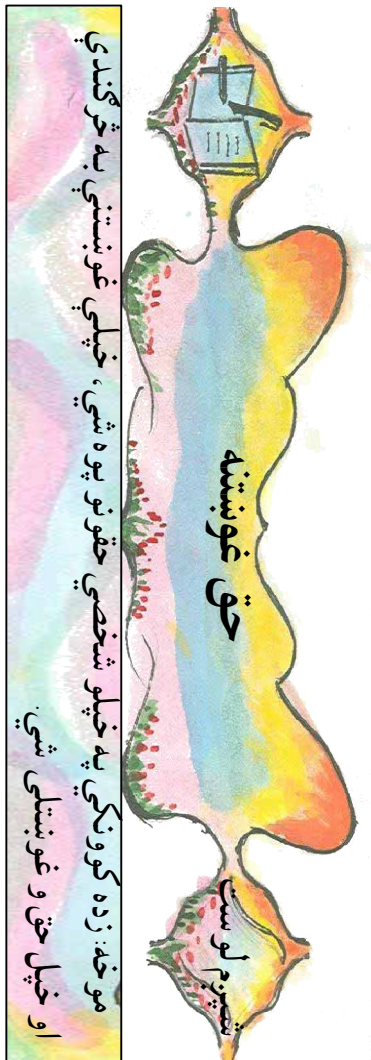
- آيا د سم مهال وپش درلودل د كارونو په سرته رسولو كې له مور سره مرسته كوي؟
- آيا د تصميم له نيولو مخكې فكر كړئ؟

كورنۍ دنده:

په دې هکله چې زده کوونکو خپل ځانونه څه ډول پېژندلي دي له خپلو کورنیو سره دې خبرې وکړي او دهغوی ویناوې دې واورې د یو نښه تصمیم د گټې په هکله دې یوه جمله ولیکي.

پوښتنې

- څه شی خپل حق بولئ؟
- د خپلو حقونو د لاسته راوړلو لپاره څه ډول زیار باسئ؟
- د حق غوښتل څه گټه لري؟

ووائی چې په انځورونو کې څه وینئ

فعالیتونه:

زده کوونکي دې د حق غوښتنلو په باره کې له یو بل سره مفاهمه وکړي او ښه والی دې ټولگيو الو ته ووایي.

ويي لولئ او مفهوم ترم واخلئ

هر انسان په خپل ژوند کې حق او غوښتنې لري چې بايد د هغو لاسته راوړلو لپاره کار وکړي او زيار و باسي. که چيرې ديو انسان حقوق د نورو خلکو تر پينو لاندې کېږي بايد له خپل حق څخه دفاع وکړي. موږ بايد د نظر په څرگندولو او دخپلو کارونو په سرته رسولو کې زيار و باسو. تل رښتيا ووايو او ښه کار وکړو.

پوښتنې:

- ولې خپل حق وغواړو؟
- څه وخت په خپل کار کې بریالی کېږو؟
- څه ډول په يره مسأله کې چې پوهیږو خپل نظر ښکاره کړو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې دخپلې کورنۍ له غړو سره دخپل حق په هکله خبرې وکړي او دخپل حق په باره کې دې يوه جمله وليکي.

موخه: زده کورونکي به د اخلاقي زوروتيا په گټه پوره شي او خپل حقوق و غوښتنلی شي او حقایق بیان کړي.

- په خبرو کې زوروتيا څه گټه لري؟
- ديو کار په سرته رسولو کې زوروتيا د څه سبب کېږي؟
- له خپلو حقونو او دنورو له حقونو څخه څرنگه د فاع کولی شئ؟

ووايي چې په انځورونو کې څه وينئ

فعالیتونه:

- زده کوونکي دي په گروپونو کې تمثيل کړي چې ديوه کار په سرته رسولو کې له څه ډول اخلاقي زوروتيا څخه کار اخلي.
- زده کوونکي دي څرگنده کړي چې په زوروتيا سره خبرې او يا عمل کول څه گټه لري.

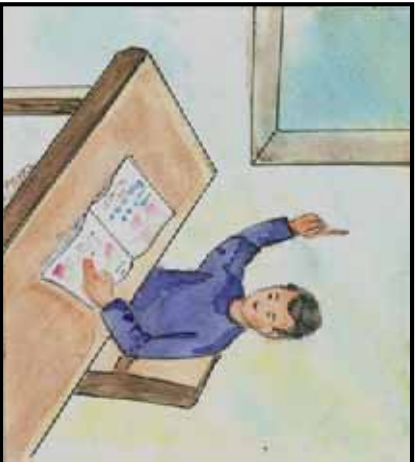
ويي لولي او مفهوم تري واخلی

انسانان زوروتيا او استعداد لري. ځني له هغو څخه کار اخلي او ځني له خپلي زوروتيا څخه کار اخيستلی نشي. له دې امله نو خلك ورته د خبرو كولو يا عمل كولو وخت نه ور كوي. د داسې خلكو حق هر څوك له منځه وړي او تل ورباندې ظلم كېږي. بايد پوه شو چې هر څوك د خبرو كولو توان لري او يا هم كار سرته رسولی شي په لومړي گام كې بايد كوشش وكړي چې زوروتيا پيدا كړي او له خپلي زوروتيا څخه د گټورو كارونو په سرته رسولو كې كار واخلي.

پوښتني:

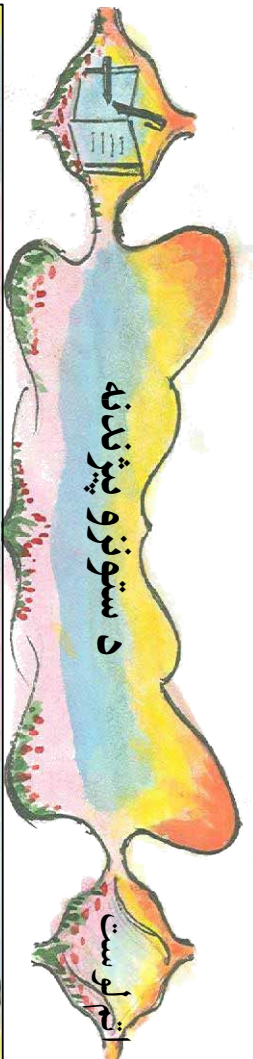
- ولي د سستونزو د حل لپاره له خپلي زوروتيا څخه كار اخلي؟
- څرنگه كولى شو د خپل حق څخه دفاع وكړو؟
- كله چې په زوروتيا سره عمل كوي څه احساس كوي.

كورنۍ دنده:

زده كوونكي دي د خپلي كورنۍ د غړو په مشوره د اخلاقي او بې ځايه زوروتيا توپير وكړي.

موځه زده کوونکي به ستونزي او د نظر اختلاف وپيژني او د سولې لپاره به نظر څرگند کړي.

- ولي د نورو نظرونو ته ارزښت ورکړو؟
  - آیا د یوه نفر شخصي علاقه له بل سره توپیر لري؟
  - کله مو کوښښ کړی دی چې خپله ستونزه حل کړئ؟
- وړایې چې په انځورونو کې څه وښی؟**

فعالیتونه:

- زده کوونکي دي په ګروپونو کې له یو بل سره د کتاب او کتابچې د ورکېدو دعوي تمثيل کړي چې د یو بل خبرې نه اوري، دعوه نه حلېږي، جنگ پای ته نه رسیږي او نور زده کوونکي د دعوي د حل په باره کې نظر ورکوي.
- زده کوونکي دي وړایې چې کله له کومې ستونزې سره مخ شوي او پوه شوي وي چې ستونزه له کومه پیدا شوې ده او څنګه یې حل کړې ده.

وی بی لولئ او مفهوم تری واخلئ

انسانان یو له بله توپیر لری دغه توپرونه د عقیدې، نظریاتو، رنگ، پوستکي، سترگو، ونې او عمر له مخې وي او تر ټولو مهمه داچې د انسانانو فکرونه هم یو له بله توپیر لري. ځینې انسانان ستونزه درک کولی شي او د حل لاره یې پیدا کوي او که چیرې دغه لاره په سو له ییزه توگه وي ژوند ډېر ښه تیربیري او یوه کوچنۍ ستونزه لویدلی نشي.

پو پښتني:

- یوه ستونزه څنگه پېژندلی شی؟
- که چیرې له مور سره د یوې ستونزې د حل لارې موجودې وي کومه یې وټاکو؟
- که چیرې د یوې ستونزې د حل لپاره د نظر توافق نه وي، څه کیري؟

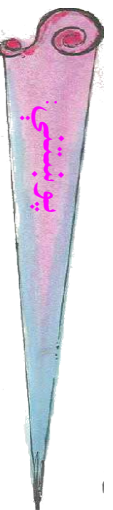
کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د یوې ستونزې د حل لپاره خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ ودي وایې چې د بېلابېلو نظرونو له شته والي سره سره کولی شي ستونزه حل کړي.

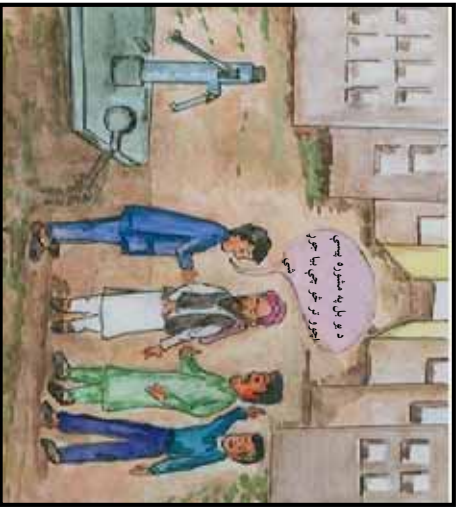

موخه: زده کوونکي به د ستونزو د حل توانايي پيدا کړي، پرابلگونه معلوم او د حل لاري به يې پيدا کړي.

- د يوه کار په سرته رسولو کې که چيرې ستونزه پيدا شي څه بايد وکړو؟
  - ولي هر مطلب د ځان لپاره روښانه کړو؟
  - که چيرې ستونزې وپيژنو څه گټه لري؟
- په انځورونو کې څه وينئ؟

فعاليتونه:

زده کوونکي دې په گروهونو کې تمثيل کړي چې:
دوه تنه په خپل منځ کې خپه شوي دي، خبرې نه کوي او دريم نفر د هغوي د ستونزې په حل کې مرسته کوي او هغوي پخلا کوي.
زده کوونکي دې له يو بل سره د ستونزو د حل په باره کې نظر څرگند کړي چې له کومې لارې کولی شي ستونزه معلومه کړي.

ويي لولۍ او مفهوم ترمي واخلۍ

د يوي کورنۍ غږي په يوه کورني چاپيريال کې يو ځاي ژوند کوي. د کورنۍ غږي ځيني وخت له ستونزو سره مخامخ کېږي او دغه ستونزي د جنجال او دعوي سبب گرځي.

په دې وخت کې د کورنۍ ټول غړي دنده لري چې د حل لاره پيدا کړي، د يو بل خبرې په حوصله سره واورې او د حل يوه مناسبه لاره غوره کړي چې د ټولو په گټه وي.

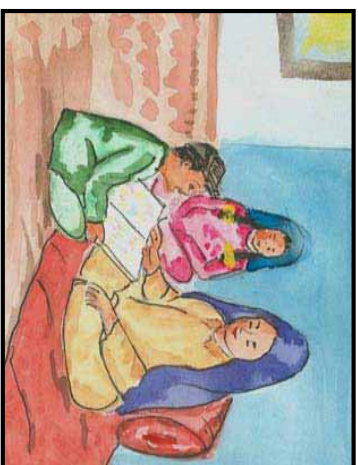
پوښتنې:

- که چېرې يوه ستونزه په سمه توگه حل نشي څه کېږي؟
- تر اوسه پورې له کومې ستونزې سره مخ شوي ياست؟
- د يوي ستونزې د حل لپاره څو لارې پيدا کېږي؟ کومه يوه ټاکئ؟
- ولې ستونزې رامنځته کېږي؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د يوي ستونزې د حل لپاره له خپل مور او پلار سره مشوره وکړي او ودي وايي چې د ستونزو په حل کې صبر او حوصله څه گټه لري؟

موځه زده کونکي به د اښخاصو په روحیه باندې د غوسې د منفي اغیزو په باره کې خبرتیا تر لاسه کوي او د منفي هیجانو د پیدا کېدو ځنې ځان وساتي.

- څه وخت او ولې په غوسه کېږئ؟
  - د غوسې په وخت کې ولې جگړه او وهل ټکول را منځته کېږي؟
  - ولې وايي چې د غوسې ځواب په غوسه سره نه ورکول کېږي؟
- ووايئ چې په انځورونو کې څه ويئ

فعالیتونه:

زده کونکي دې په گروهونو کې تمثیل کړي چې څه شی له عادي غوسې څخه د جگړې سبب کېږي؟ یعنې درناوی له منځه ځي جنگ او ددوه ترې جوړېږي؟
 زده کونکي دې په گروهونو کې د سولې بنسټګرې او د غوسې بدې لست کړي او نورو ته دې ووايي.

ويي لولي او مفهوم ترم واخلی

انسانان په خپل ژوندانه کې کله کله په غوسه کېږي چې د همېشني کرکي او د ښممنۍ سبب کېږي چې د انسان صحت او سلامتۍ ته هم زیان رسېږي. د غوسې او قهر د له منځه وړلو لپاره باید تل له صبر او حوصلې څخه کار واخلو، د حل لپاره يې خو لارې پیدا کړو او یوه په کې وټاکو چې د ښممنۍ سبب نه شي.

پوښتني:

- ولي د غوسې او قهر په وخت کې حوصله وکړو؟
- که زور زیاتۍ را منځته کېږي ولي يې تحلیل کړو؟
- د غوسې په وخت کې څه وکړو چې د جگړې او وهلو ټکولو مخنیوی وشي؟
- د قهر او غوسې فضا څنګه په پخلاينه بدلولی شو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د قهر او د هغه د مخنیوی په باره کې له خپل مور او پلار سره مشوره وکړي او په دې باره کې دي د هغوي د نظر پوښتنه وکړي.

موڅه: زده کوونکي به د بښني په ارزښت پوره شي؟

- څه شئې د قهر سبب او د بڼو اړیکو د له منځه تللو سبب کېږي؟
  - څه شئې د دوستانه اړیکو سبب کېږي؟
  - بښنه او پخلاينه څه ګټه لري؟
  - آیا د یوې ستونزې د حل لپاره مشوره کوئ؟
- انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې تشکیل کړي چې له پخلاينې وروسته کومه لاره غوره کړي چې پابښت ومومي.
- زده کوونکي دې تیربدنې او پخلاينې په هکله یوه جمله ولیکي او نورو ته دې ووايي.

ويي لولي او مفهوم تري واخلئ

انسانان سولي او پخلايني ته اړتيا لري. په سوله او پخلاينه کې د انسان تولې اړتياوي پوره کيږي. کله چې د خلکو ترمنځ دعوه رامنځ ته شي بنه راتلونکي نه لري. مثلاً دوه ورونه يادوه خویندې چې د زيات وخت لپاره يو بل ته په غوسه وي او يو له بل سره خبرې نه کوي په پای کې دواړه ستومانه کيږي او د دواړو د خپګان سبب گرځي نو بايد د هغوي د پخلا کيدو لپاره کوښښ وشي چې قهر يې په سوله او پخلاينه بدل شي. پخلاينه هغه وخت دوام لري چې تيريدنه او درناوي په کې مراعات شي.

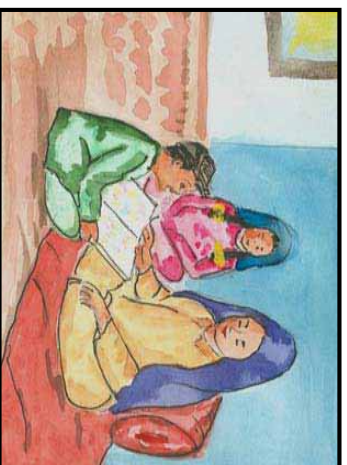
پوښتي!

- آیا چاته مو بښنه کړي؟
- بښنه او پخلا کېدل څه ګټه لري؟
- کوم شيان د همیشني پخلايني سبب کېږي.

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د بښني په باره کې يوه جمله وليکي خپلو دوستانو ته دې د پخلايني او تيريدني د بنسټونو په هکله کيسې وکړي.

موږ څه زده کوونکي به د فصل د لوستونو غټ ټکي او مفاهیم وویلي شي، او په خپل ورځنی ژوندانه کې به یې عملي خواوې پیدا او ځان ورسره عادت کړي.

پوښتنې

- سوله ییز ژوند څه ګټه لري؟
- ولې د خپل حق په اخیستلو کې کوښښ وکړو؟
- کله مو فکر کړی دی چې ستونزه څنګه پیدا کېږي؟
- د ستونزې د حل په باره کې څه فکر کوئ؟
- پخلاپته او د سولې لار څه ګټه لري؟

انځورونو کې څه وینئ.

فعالیتونه:

له زده کوونکو وغواړئ چې ددې فصل د لوستونو له مفاهیمو څخه یې کوم عملي کړي دي او څومره ګټور ثابت شوي دي.

ويي لولي او مفهوم ترمي واخلئ

مور و هلاکان او نجونې چې خپل ټول درسونه لولو،
کوښښ کوو چې هغه په خپل ورځني ژوند کې عملي
کړو. باید د خپل حق په غوښتلو کې اخلاقي زړورتیا
ولرو او ښه فکر وکړو چې د قهر جواب په قهر ور نه
کړو او سوله ییز چلند غوره کړو چې وکړی شو په
سوله او دوستۍ کې ژوند وکړو.

پوښتني:

- ولي زړور و او سو؟
- د ستونزو د حل لپاره څه وکړو؟
- سوله او پخلاينه څه گټه لري؟
- آیا کله مو په ژوند کې خپل حق غوښتلی دی؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د هغو لوستونو په هکله چې يې
لوستلی خپلو کورنیو ته کيسه وکړي او د هغوي
خبرو ته دي غور کړي دي.

موخه: زده کوونکي به مننه او په نعمت شکر ایستنه وپېژني او هغه د خپل عادت یوه برخه وگرځوي.

- ویلي شئ چې خدای (ج) موږ ته څه شیان راکړي دي؟
- که چېرې چا له تاسو سره نیکي کړې وي څه ډول له هغه څخه مننه کوئ؟
- دیو چا د نیکۍ په مقابل کې مننه د څه شې سبب کېږي؟
- **په انځورونو کې څه وینئ؟**

فعالیتونه:

- له زده کوونکو وغواړئ چې په خپلو گروهونو کې د خدای (ج) د نعمتونو لست جوړ کړي او خپلو ټولګیو الوته یې ووايي.
- زده کوونکي دي د یو چا له خوا د مرستې او مهربانۍ له امله د مننې په باره کې یوه جمله ولیکي او خپلو ټولګیو الوته دي ووايي.

ويي لولئ او مفهوم ترم واخلئ

د بنو کارونو سرته رسول د دې سبب کيږي چې موږ با ادب او د بنو اخلاقو لرونکي ماشومان وپېژنو.

خدای ﷻ موږ ته سالم جسم، سترگي، خوبونه، مغز او نور نعمتونه راکړي دي چې ښه فکر وکړو،

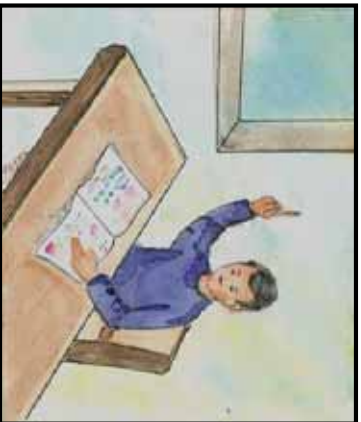
ووينو او نيك کارونه وکړو. بايد د خدای ﷻ د نعمتونو شکر وباسو او له هغه چا څخه چې موږ ته ښکته لاره ښيي مننه وکړو او تل بايد حق پېژندونکي او مهربان او سو.

پوښتنې:

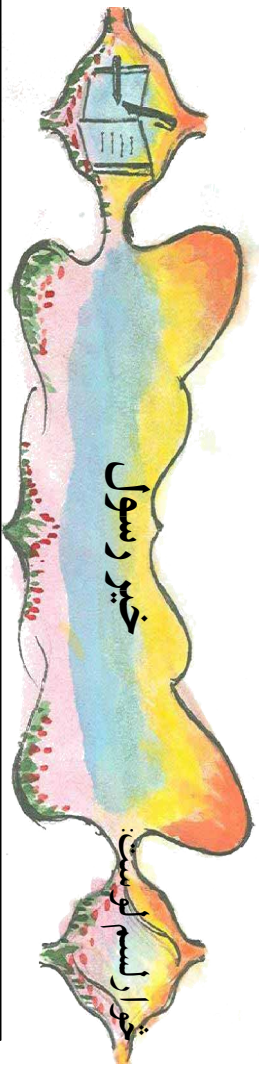
- که چيرې موږ د يو چا له نيك كار څخه مننه ونه کړو څه کيږي؟
- د پلار، مور، خور، ورور، دوستانو، ابو، هوا او هيواد له درلودلو څخه چې د خدای ﷻ له نعمتونو څخه دي څه ډول قدردارني کوئ.

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د خدای ﷻ د نعمتونو په باره کې د خپلو ميندو او پلرونو په مشوره خو کرښي په خپلو کتابچو کې وليکي او خپلو ټولگيو الوته دي ووايي.

موخه زده کوونکي به د خير رسولو ارزښت، ښه او مثبتې مفکوره وپېژني او په ورځني ژوند کې به يې د خپل عادت يوه برخه وگرځوي.

- د نورو په باره کې د خير رسول څه گټه لري؟
- که چېرې څوک د خراب چلند په مقابل کې ښه چلند وکړي څه به وشي؟
په انځورونو کې څه وښيي.

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په گروپو کې تمثيل کړي چې یو یوه خو لږ څه معيوب هم صنفی لري، درې نور کسان ورسره مرسته کوي او هغه ته نیک فکر ورکوي.
- زده کوونکي دې په خپل منځ کې خبرې وکړي چې څه ډول خپلو هم صنفیانو ته چې غیر حاضرې ولري لارښوونه وکړي چې په راتلونکي کې غیر حاضرې ونه کړي.

ويي لولي او مفهوم ترمي واخلئ.

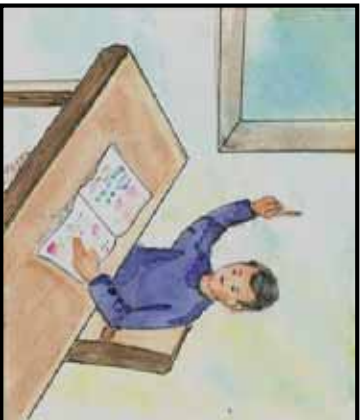
د انسان له بنو عادلانو څخه يو هم خپل ځان او نورو ته د خير رسول دي د بنو اشخاصو په هکله فکر کوي. د نورو د بنو کارونو قدر کوي او د چا سپکاوی نه کوي.

د بنو کارونو په سرته رسولو کي کوښښ کوي. خير رسولو کي شخص سره څوک کينه نه لري درناوی يي کوي او د هر چا خوښيږي.

پوښتنې:

- نورو ته خير رسول څه گټه لري؟
- خير رسولو کي او بي خيره شخص څنگه پيژنئ؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د خير رسولو په باره کي د خپلو ميمنډ و او پلرونو په مشوره څو کرښي وليکي او خپلو ټولگيو الوته دي ووايي.

موخه زده کوونکي به د خوشبيني په اهميت او د بد بيني په زيانونو باندې پوه شي او توپيري وکړي شي.

پوښتني

- په ورځني ژوند کې خوشبيني څه گټه لري؟
  - بد بيني څه زيانونه لري؟
  - څنگه ژوندانه ته خوشبين کېدلای شو؟
- په دې انځورونو کې څه وينئ؟**

فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په گروپونو کې تشيل کړي چې دوه تنه چې بد بين دي او د چا په خوښۍ نه خوشبيري هميشه خپه وي.
- دوه تنه نور چې خوشبين دي او دوستانه چلند لري د خلکو په خوښۍ خوشبيري، تل خوشحال وي. وروسته دې نور زده کوونکي نظر ورکړي چې کوم چلند غوره دی.
- زده کوونکي دې د خوشبيني او بد بيني چلندونه لست کړي د هغوی ښېگڼې او بدې دې خپلو ټولگيمو لارته ووايي.

وېبې لولۍ او مفهوم ترمې واخلئ

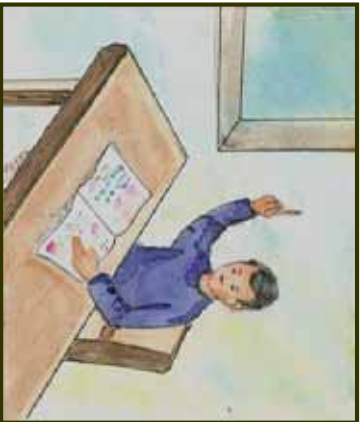

انسان باید خوشبین او سې، خوشبینې انسان په حال او راتلونکې کې هیله من کوي. بد بین اشخاص همیشه خپه پریشان او کمزوري وي. د چا په خوښۍ، نه خوښیږي، هر څه ورته بد معلومیږي، تل د زیان رسولو په فکر کې وي. بد بین اشخاص هېڅکله دوستان نشي پیدا کولی.

پوښتنې:

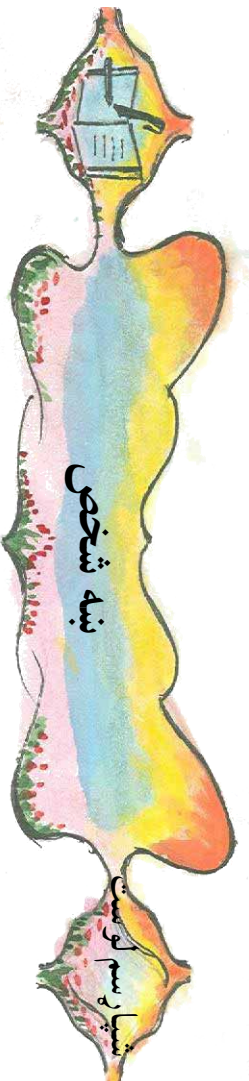
- ولې تل خوشبین او امیدوار او سو؟
- ولې بد بینې د انسان د نا امیدۍ او نا هیلی سبب کېږي؟
- د نورو په هکله خوشبینې څه گټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د خپل لوست په باره کې د خپلې کورنۍ غړو ته کیسه وکړي. د خوشبینۍ او بد بینۍ په هکله دې د هغوی نظر راواخلي او خپلو ټولگيو الو ته دې ووايي.

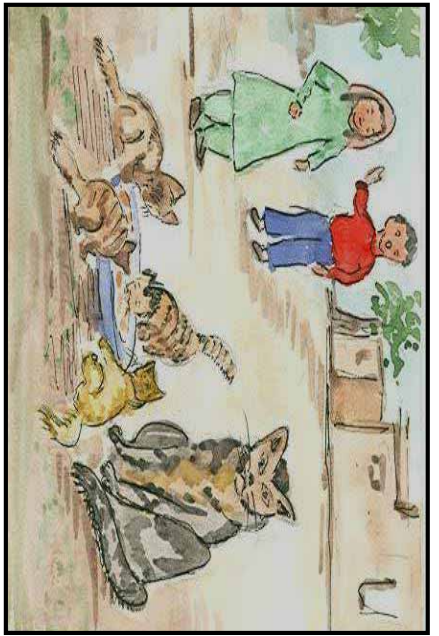

موخه: زده کونکي به د بنه شخص خانگرتياوي و پيژني او د بنو اشخاصو پيروي به وکړي.

پوښتنې:

- بنه شخص کومې خانگرتياوي لري؟
- د يو خراب شخص د خو خانگرتياوو نومونه واخلئ؟
- نورو ته ازار ورکول څه بدي لري؟

ووايئ په دې انځورونو کې څه وينئ؟

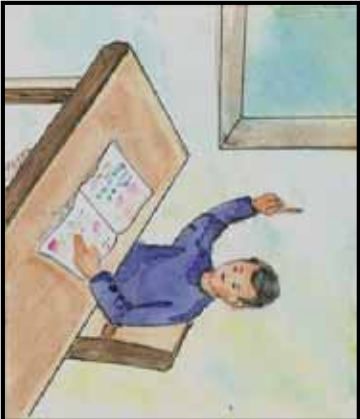
فعالیتونه:

- يو گروپ زده کونکي دي د يو بنه شخص خانگرتياوي وليکي؟
- يو گروپ زده کونکي دي د يو خراب شخص خانگرتياوي وليکي؟
- د هر گروپ استازي دي خپل لست شوي خانگرتياوي ووايي او زده کونکي دي هغه پرته کړي.

وی لولئ او مفهوم تری و اخلی:

زه تل د بنسو خلكو خبرو ته غوږ ږېدم. د خپلو ستمو ترو د حل لپاره له هغوی څخه مشورې اخلم او په ورځني ژوند كې له هغو څخه پيروي كوم. داسې كار نه كوم چې خلك را ته خراب شخص ووايي. چا ته ازار نه رسوم او چا ته كښخلي نه كوم. د خپل مور او پلار او استاذ درناوی كوم، خبرې يې نه قطع كوم كوښنې كوم چې نيك كارونه وكوم او خلك مې د يوه ښه شخص په توگه وپيژني.

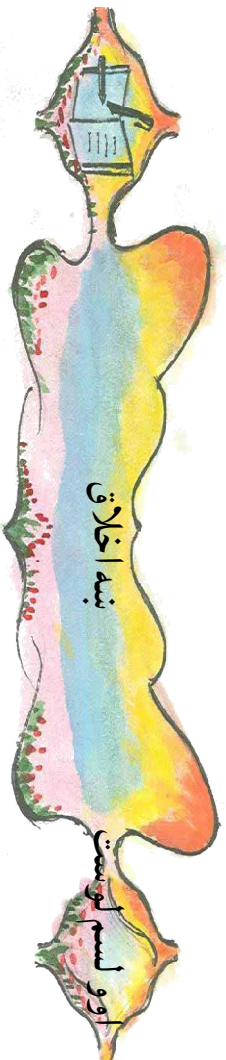

- څه وگوم چې يو ښه شخص شم؟
- ولي د بنسو كارونو د سرته رسولو لپاره هڅه كوي؟

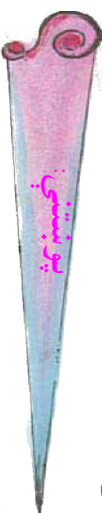
كورنۍ دنده:

زده كوونكي دې د هغه څه په باره كې چې له لوست څخه يې زده كړي دې په خپلو كتابچو كې څو كړنې وليكي.

مو خه: چي زده کوونکي له نیکو اخلاقو سره اشنا شي او په تولنه کي د بنو اخلاقو ارزښت وپيژني.

- زموږ په تولنه کي بنه اخلاق او سم چلند څه گټه لري؟
- څوک د بنو اخلاقو لرونکي بللي شو؟
- رښتيا ويل او رښتيني عمل انسان څه ډول معرفي کوي؟

وړايئ چي په انځورونو کي څه وښيي.

فعاليتونه:

- زده کوونکي دي په گروپونو کي داسي يو شخص تمثيل کړي چي بنه اخلاق لري.
- زده کوونکي دي په اړوند گروپونو کي د بنو اخلاقو په باب خبري وکړي.
- زده کوونکي دي په گروپونو کي بحث وکړي چي کوم شخص ته د بنو اخلاقو خاوند ويلى شو.

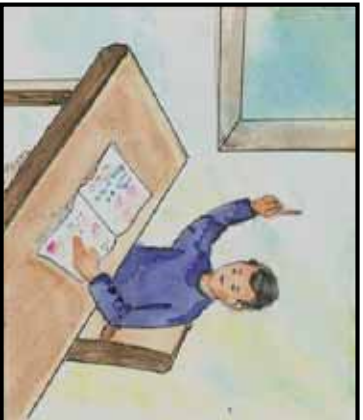
ويي لولئ او مفهوم تري واخلئ

انسان بايد د ښو اخلاقو څښتن وي چي خلک يي دوست و بولي او په ورځني ژوند کې ورباندې باور وکړي. هغه څوک چي ښه او نیک اخلاق لري ټول خلک يي عزت او درناوی کوي. هغه کسان چي ښه اخلاق نه لري خلک يي درناوی نه کوي او باور يري نه لري. دښو اخلاقو خاوند تل رښتيا وایي او مشرانو ته درناوی کوي او دغه راز په کوچنيانو مهربانه وي.

پوښتني:

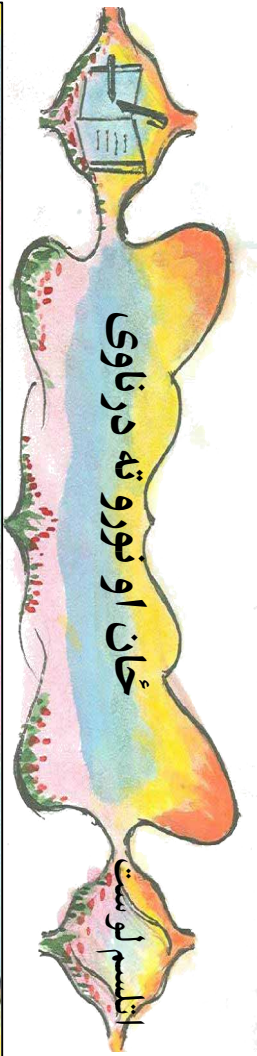
- دښو اخلاقو ځانگړتياوي کومې دي؟
- کوم خلک د درناوی وړ دي؟
- کوم خلک په ټولنه کې دوستان لري؟

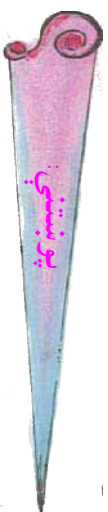
کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د لوست د موضوع په باره کې د کورنۍ له غړو سره کيسه وکړي او د ښو اخلاقو په باره کې دې يوه جمله وليکي.

موخه: زده کونکي په ورځني ژوند کې ځان او نورو ته د درناوی په ارزښت پوه شي.

- څرنگه د نورو درناوی وکړو؟
  - څه شی د دې سبب کېږي چې نور ستاسې درناوی وکړي؟
  - تر اوسه پورې مو کوم کارونه کړي دي، چې نور له تاسو څخه خوښ شوي دي؟
- ووايئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کونکي دې په گروپونو کې څېري وکړي چې کوم کارونه یو شخص د درناوی وړ ګرځوي.
- زده کونکي دې په گروپونو کې تمثيل کړي چې بد کاره خلک څه ډول په خلکو کې خپل باور له لاسه ورکوي او نور زده کونکي دې د تمثيل په باره کې نظر ورکړي.

ويي لولئ او مفهوم ترم څلي:

د دي لپاره چي د نورو له خوا مو درناوی وشي بايد د نورو خلکو درناوی وکړو. ځان ته د درناوی يوه لاره خپلي روغتيا او پاکوالي ته پاملرنه، لويانو ته درناوی، ښه اخلاق لرل ، له تيولگيو الو او نورو سره ښه چلند دی.

د خپل مور او پلار، ښوونکو او د نورو د ښو خبرو اورېدل او په هغو باندې عمل کول په حقيقت کي نورو ته درناوی دی.

پوښتني:

- ولي نورو ته درناوی کوو؟
- نورو ته درناوی څه گټه لري؟

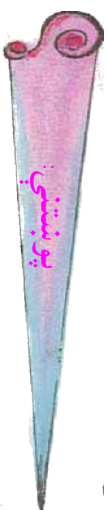
کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د خپلي کورنۍ په مرسته د لوست د سرليک په باره کي يوه جمله وليکي او په تيولگي کي دي ووايي.

موخه: زده کوونکي به په ځان کې له نورو څخه د منني روحیه پیاوړې کړي او په ورځني ژوند کې به یې په ارزښت پوره شي.

- که چیرې ستاسو یو نیک کار د منني سبب شي څه احساس درته پیدا کېږي؟
- آیا د یوه دوست له ښه کار څخه مننه کوئ، ولې؟

روایت چې په انځورونو کې څه وینئ

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ټولګي کې تمثيل کړي چې یو ښوونکی صاحب د یو پاک با اډبه او ښې حاضرۍ لرونکي زده کوونکي څه ډول قدر کوي او هغه هڅوي.
- زده کوونکي دې په ګروپونو کې کیسه وکړي چې کوم کارونه یې پلار، مور او ښوونکي ته د منلو وړ دي.

ويي لولئ او مفهوم ترم واخلئ

که چيري يو انسان بڼه او نيک کار وکړي د ټولو خلکو له خوا يې درناوی کېږي او ټول يې دوست بولي خو هغه چي بد کارونه کوي خلک ورباندي بد وايي. داسي کسان د دوستان نه لري. دغه راز که يو زده کوونکی بڼه حاضری ولري او خپله کورنۍ دنده په بڼه توگه سرته رسوي او خپل لوستونه هره ورځ وايي د خپل پلار او مور او ښوونکو له خوا يې ستاينه کېږي او د هغه قدر دانې کوي.

پوښتنې:

- آیا کله د يو دوست له خوا ستاسو قدر دانې شوی ده او د څه په هکله؟
- کله چي ستاسي د دوست قدر دانې وشي آیا تاسي هم خوشحاليږئ او د هغه قدر کوئ که څنگه؟
- ستاسو د بڼه کار په ستايلو سره غواړي چي نور بڼه کارونه وکړي؟

کورنۍ دنده:

- زده کوونکي چي کومه موضوع زده کړي د هغې په باره کي دي د خپلي کورنۍ له غړو سره خبري وکړي او دهغو خبرو ته دي غوږکېږدي.

مړخه: زده کوونکي به پوه شي چې ښه نظر د هڅونې، پر مختک او دوستۍ سبب گرځي. بې ځايه نظريې او انتقادونه د سر دردی او وروسته والي سبب کېږي.

- کله مو دڅه په هکله ښه نظر ورکړی دی؟
  - که چېرې څوک ستاسو دښه کار په هکله خراب نظر ورکړي په تاسو څه ډول اغېزه کوي؟
  - کله مو دچا ښه نظر رد کړی دی؟
- وايي چې په انځور وکې څه وښيي؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دي په گروپونو کې تمثيل وکړي چې څه ډول د يو بل ښه انتقاد مني؟
- زده کوونکي دي په اړوند گروپونو کې دښو او بې ځايه انتقادونو په هکله بحث وکړي. دښه والي او بد والي په باره کې دي خپلو تړلگيو الوته خبري وکړي.

ويي لولئ او مفهوم ترمي واخلئ

که چیري و غواړو چې ښه او بريالی ژوند ولرو باید دخپلو دوستانو ښو نظریو ته غوږ کیدو او بیا نظر ورکړو. دتولو مهمه داده چې دیو بل نظریي واورو، ځکه چې بی ځایه انتقادونه او نظریي دوستي له منځه وړي په داسي حال کې چې ښه او جوړوونکي انتقادونه او نظریي په ورځني ژوند کې زموږ داصلاح او پرمختگ سبب کیږي.

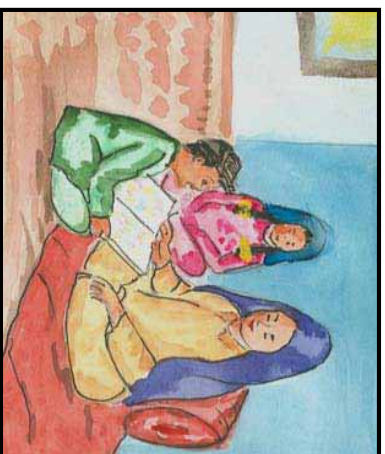
پوښتنې:

- کله مو دچا ښي نظریي او انتقادونه منلي دي؟
- په خپلو کړو او وړو کې څه ډول ښه بدلون راوړلی شی.
- که چیري زموږ انتقاد د ملنډو لپاره وي د څه سبب گرځي؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي په دي هکله چې ښه او گټور انتقادونه څه ډول دتولني دپرمختگ سبب گرځي له خپلو کورنيو سره خبري وکړي دهغوي نظریي دي واورې او په تولگي کې دي يي واوروي.

موخه: زده کوونکي به په نیک چلند باندې پوه شي او په ورځني ژوند کې به دهغه په ارزښت وپوهېږي.

- تراوسه مو دچا د بد چلند په وړاندې ښه چلند کړي دی؟ او په څه کې؟
  - تراوسه په چا باندې په غوسه شوی یاست او ولې؟
  - دنورونه د ښه او نیک چلند په وړاندې مو کله د هغو قدر راني کړي ده؟
- ووايي چه په انځورونو کې څه وینئ.

فعالیتونه:

- دوه زده کوونکي دي په گروپ کې تمثيل کړي چې يو د بل کتاب او کتابچه يي بې له اجازې اخيستي وي او دوهم زده کوونکی پرته له دې چې تولاگيوال يي خپه شي څه ډول نیک چلند ورسره کوي.
- له زده کوونکو څخه وغواړئ چې په ځانگړي توگه ووايي چې که چېرې څوک دهغوی په وړاندې ناوړه چلند وکړي، دوی يې په مقابل کې څه ډول عکس العمل څرگندوي.

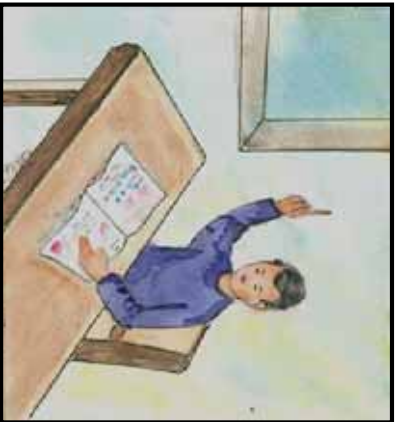
ويي لولي او مفهوم ترم واخلي

مورن بايد له خپلو تولىوالو اونورو سره ښه چلند وکړو. که چېرې له چا څخه بده خبره واوړو او يا زموږ په وړاندي بد کار وکړي بايد حوصله وکړو. هېڅکله د انتقام يا بدې خبرې په فکر کې ونه اوسو ځکه چې د همېشني، دښمني، سبب کيږي کله چې يوه شو چې پلار، مور، خور او يا مشر وروړ په مورن باندې په قهر وي بايد په آرامۍ سره دقهر پوښتنه ترې وکړو که چېرې له مورن څخه په يوه ناوړه کار څپه شوي وي له هغو څخه ښه وغواړو او دنيکو کارونو د کولو ژمنه ورسره وکړو.

پوښتنې:

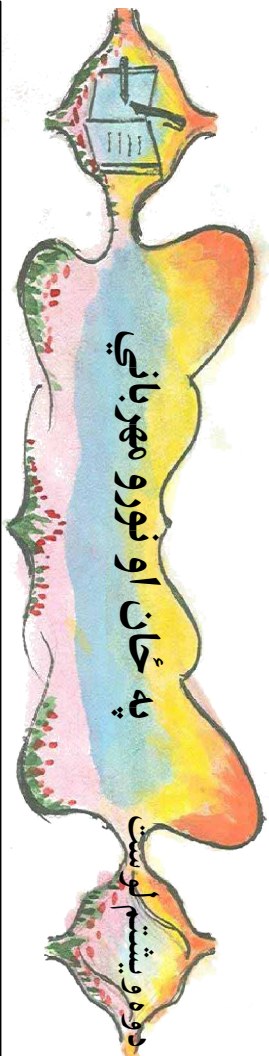
- آيا کونښن موکړي دى چې له نورو سره ښه رويه ولري؟
- که چېرې څوک له مورن سره بده رويه وکړي په وړاندي يې څه وکړو؟

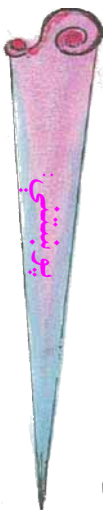
کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې دنيک چلند په هکله يوه جمله په خپلو کتاپجو کې وليکي او خپلو تولىوالو ته دې يې ووايي.

موڅه: زده کوونکي به په ځان او نورو د مهرباني او ترحم په گټو پوه شي او په ورځني ژوند کې به يې عملي کړي.

- آیا کله مو دچا سهوه پېښلي ده ؟
- په نورو ترحم څه گټه لري ؟
- په نورو له ترحم کولو څخه درته څه احساس پيدا شوی ؟

وړايئ چه په انځورونو کې څه ويښئ

فعا لیتونه:

- زده کوونکي دي په گروپونو کې د درې ورونو تمثيل وکړي.
- دوه ورونه په کور کې په گوگړو ، برقي سيم او ساکت ساعت تيري (مستي) کوي.
- دريم ورو ورتنه وایي چې په ځان او کورنۍ رحم وکړئ! په خطرناکو شيانو ساعت تيري دخطر سبب کېږي. ستاسو دوجود او کور دسوځېدو سبب کېږي.
- زده کوونکي دي په گروپونو کې هغه ټکي چې په دوی او نورو د ترحم سبب کېږي لست کړي او د ټولگي په وړاندې دې ولولي.

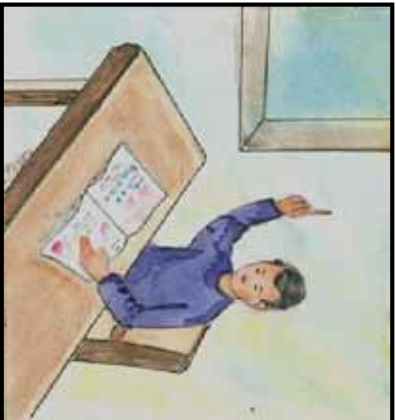
ويي لولئ او مفهوم ترم واخلئ

كله چي يو كار سرته رسو و يا خبري كو و بايد بنه فكر و كرو چي تير و تنه را خڅه و نشي. په تير و تنه كي دوستان څپه كيري او پخپله شرميږو. بايد كوښښ و كرو چي هېڅكله چاته ضرر و نه رسو. په كوچنيانو او ژوو رحم و كرو او هم په خپل ځان رحم و كرو. د برق سيم، څيرو و نكو شيانو او ناښندنل شوو شيانو ته لاس و نه غځوو چي زموږ، او نورو د مرگ سبب كيري. هېڅكله بايد چاته بده لاره و نه ښيو او دنورو د بدو كارونو پيروي و نه كړو.

پوښتني:

- څه ډول په ځان رحم او زړه سوي و كړو؟
- څه ډول په نورو رحم او ورسره مرسته و كړو؟
- كه زموږ له يوه دوست څخه تير و تنه و شي له هغه سره څه و كړو؟
- د يوې تير و تنې د اصلاح په باره كي د چا خبر و ته غوږ نيول څه گټه لري؟

كورنۍ دنده:

زده كوونكي دي د لوست د موضوع په اړوند له خپلي كورنۍ سره كيسه وكړي. په ځان او نورو د رحم د ښېگڼې په هكله دي يوه جمله په خپلو كتابچو كي وليكي او په ټولگي دي ووايي.

موخه: زده کوونکي به پوه شي د ستونزو په وخت کي صبر او حوصله ولري.

- څه وخت له صبر او حوصلې څخه کار واخلو؟
- د ستونزو په وخت کي صبر او حوصله څه گټه لري؟
- څرنگه کولای شو چي د ستونزو په وخت کي خپل ټولگيوال صبر او حوصلې ته وهڅوو؟

روايې چې په انځورونو کي څه ويښي؟

فعالیتونه:

- يو زده کوونکی دي تمثيل وکړي چي د ستونزو په وخت کي څه ډول له زغم او صبر څخه کار واخلي.
- يو بل گروپ دي د بې صبرۍ نتيجه چي د جگړي سبب کېږي تمثيل کړي.

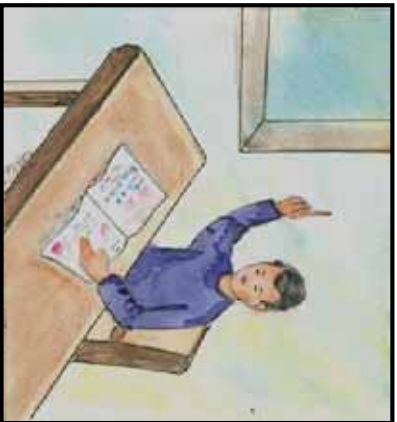
وېب لوبلی او مفهوم ترمي واخلي!

غم او مصيبت د خداى (جل جلاله) له لوري وي او هر څوک په غم کې خپه کېږي. په داسې وخت کې انسان بايد هېڅکله خداى (جل جلاله) هېر نه کړي. د خداى (جل جلاله) مهربانۍ يادې کړي او له صبر او حوصلې څخه کار واخلي. د ستونزو له منځه وړلو په برخه کې بايد له دوستانو څخه مرسته وغواړي او بدې خبرې و نه کړي. دغه راز نور کسان هم د غم او ستونزو په وخت صبر او حوصلې ته وهڅوي.

پوښتني:

- څه ډول کولى شو خلکو ته په مصيبت کې ډاډ ورکړو؟
- له ستونزو سره د مخامخ کېدو په وخت کې څه وکړو؟
- په ناوړو پېښو کې له چا څخه مرسته غوښتلې شو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د درس د موضوع په باره کې د کورنيو له غړو سره خبرې وکړي او د هغوى نظريې دي ترلاسه کړي او دصبر او حوصلې په باره کې دي جمله جوړه کړي.

هر څه: زده کوونکي به د نورو خبرو ته د غوږ نيولو په ارزښت پوه شي.

پوښتنې:

- کله چې څوک خبرې کوي څه وکړو؟
- د نور خبرو ته په کلکه غوږ نيول څه گټه لري؟
- کله چې خبرې کوو له نورو څخه څه هيله ولرو؟

وړايې چې په انځورونو کې څه وښيي؟

فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په گروپونو کې تمثيل کړي چې څه ډول دنورو خبرو ته په پاملرنه او درناوي سره غوږ ونيسو.
- زده کوونکي دې په گروپونو کې دنورو خبرو ته دغوږ نيولو پرگتمو خبرې وکړي هغه دې لست کړي او خپلو ټولگيو الو ته دې په لور او از وړايي.

ويي لولي او مفهوم تري واخلئ!

کله چې څوک خبرې کوي بايد غور ورتنه ونيسو ښه ورته وگورو چې په هدف او مطلب يي پوه شو. کله چې په خبرو پوه شو خبري ورسره کولي شو او خبرو ته يي ځواب ورکولی شو.

او که چېرې يي خبرې دلېر ووني له پاره وي کولی شو تر ورته يي ولېر ورو او له غلط فهمۍ سره مخامخ نشو. د خبرو په ښه اورېدلو سره په مطلب ښه پوهېږو او گټه ترې اخيستلاى شو. مونږ د چا خبرې قطع نه کړو او د خبرو په اورېدلو کې بلې خواته متوجه نشو او هم بايد د خبرو کولو لپاره وار ونيسو او د خبرو په جريان کې د متقابل درناوي مراعات وکړو.

پوښتني!

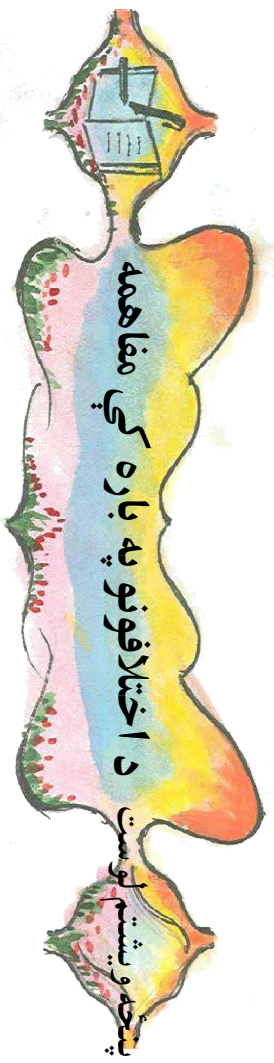
- څنگه کولی شو چې په غور سره واورو؟
- په غور غورښول څه گټه لري؟
- که چېرې څوک ستاسو خبرو ته غور و نه نيسي څه احساس درته پيدا کېږي؟
- د خبرو اورېدو په وخت بل خواته پام اړول څه زيان لري؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د نورو خبرو ته د غور ښوولو په هکله د کورنۍ د غور سره بحث وکړي. د ښه غور ښوولو په باره کې دي يوه جمله وليکي.

موڅه زده کوونکي به د اختلافونو په له منځه وړلو کې د مفاهيمي پرازښت باندې پوره شي او په ورځني ژوند کې به ترې گټه واخلي.

- آیا کله مو له چا سره په کومه برخه کې د نظر اختلاف پیدا شوی؟ د څه شي په باره کې؟
- کله مو د نظر د اختلاف د حل لپاره له چا سره مفاهمه کړې ده؟
انځورونو کې څه وښيي

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په یوه څلور کسيزه گروه کې د نظر د اختلاف په باره کې تمثيل وکړي چې د یوه لوست د موضوع په باره کې دهغوی ترمنځ موجود دی څه ډول بې له منځه وړي؟
- زده کوونکي دې په گروهونو کې خبری وکړي چې د اختلافونو موجودیت د څه شي سبب کېږي؟

ويي لولي او مفهوم يي واخلي!

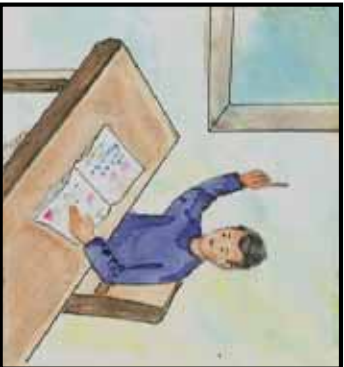
مفاهيمه او مذاکره دستوتزو د حل لپاره ضروري ده.

د يوه اختلافاي د حل لپاره بايد متقابل درناوي وشي او نظريي په وارسره واوريدلي شي. داسي نظر او پيرېکه دي عملي شي چي د ټولو لپاره گټوره وي چي د دشمني او نابرابري، مخه ونيول شي او دوستي زمينه برابره شي.

پوښتنې:

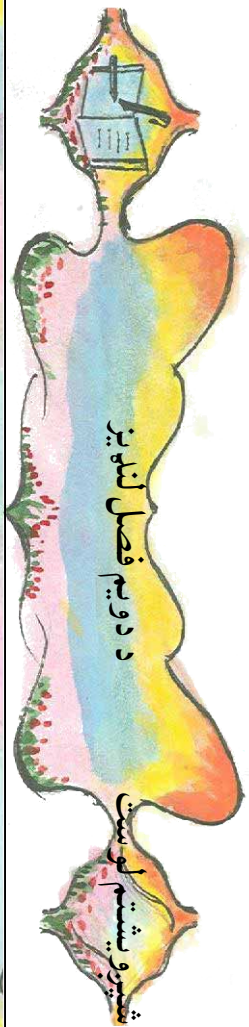
- کله مود يوري مسألي د حل لپاره مفاهيمه کړي ده؟
- که د ځينو مسایلو په باره کې مفاهيمه ونه کړو څه به وشي؟
- د مفاهيمي په وخت کې د موافقې دلایسته راوړلو لپاره باید کوم ټکي په پام کې ونیسو؟
- د يوري مسألي په باره کې موافقه او جوړښت څه گټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده کونکي دي د يوه اختلاف په باره کې د مفاهيمي په بنه والي له خپلو ميندو او پلرونو سره خبري وکړي او دهغوی نظريي دي په ټولگي کې ووايي.

موڅه: زده کوونکي په خپل ورځني ژوند کې د دې فصل له زده کړو څخه ګټه واخلي.

پوښتنې

- کله مو د خدای (جل جلاله) د نعمتونو په باره کې او یا هم د خپل ټولګیموال د نیکۍ په مقابل کې شکر ایستلی دی؟
- کوم شیان مو په ژوند کې خپه کوي؟
- د ځان په باره کې دنورو خوښیني څه ډول ترلاسه کولی شو؟
- دنورو خبرو ته غورځول او پوره پاملرنه څه ښه والی لري؟
- د یو بل قدر داني څه مفهوم لري آیا کله مو څوک ستایلی دي؟
- ښه شخص کومې ځانګړتیاوې لري؟

ووابې چې پدې انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیت:

- د لوستونو په شمېر دې زده کوونکي په ګروپونو وویشل شي او هر ګروپ دې د یوه لوست په باره کې بحث او خبرې وکړي.

ويي لولي او مفهوم تري واخلئ!

خلكو ترمنځ باور او محبوبيت پيدا كړو او ټول مو د دوستان و بولي.

پوښتنې:

- هغه شيان چي د ځان او نورو لپاره غوراوى لست كړئ؟
- دستونزو د حل لپاره خوښيښي څه گته لري؟
- څرنگه كولى شئ چي ښه شخص و اوسئ؟

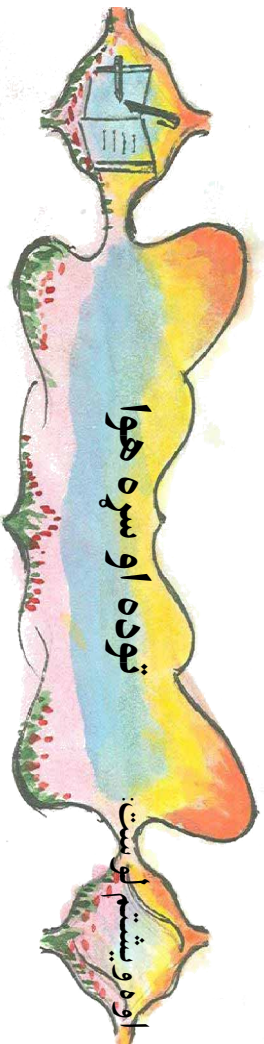
كورنۍ دنده:

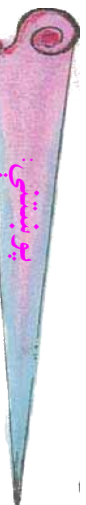
- زده كوونكي دي په دي هكله چي څرنگه ښه زده كړه كولى شي، يوه جمله وليكي.

دریم فصل

مو خه زده کوونکی به ده هو له تو دوخي او سوړوالي سره سم د لباس د اغوستلو په ارزښت پوه شې

- ولی په ژمي کې زمونږ پخني کېږي؟
- د ژمي د سوړوالی په مقابل کې څه وکړو چې ناروغ نه شو؟
- د اوړي په گرمۍ کې څه ډول له لمر څخه ځان وساتو؟
- له هر مو سم سره سم د لباس اغوستل څه گټه لري؟

روايتی چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

زده کوونکي دې په گروپونو کې مفاهمه وکړي چې:
د کو مو ټکو په مراعاتولو سره له ناروغۍ او لمر وهني څخه ځان ساتلی شو؟
د کو مو ټکو په مراعاتولو سره د ژمي په سره هو اکې ځان تود ساتلی شو؟
هر مو سم چې د زده کوونکو خوښیږي هغه دې رسم کړي؟

ويي لولي او مفهوم ترمي واخلئ

يو کال څلور فصلونه لري. د پسرلي په موسم کې هوا معتدل له وي، د اوړي په موسم کې هوا ډېره توده وي. په تاوده لمر کې گرځېدل ناروغي او لمر وهنه رامنځته کوي. په دې موسم کې وجود د زياتو اوبانو خوړو ته اړتيا لري او هم بايد له نازک او سپين رنگه لباسونو څخه کار واخلو.

د مني په موسم کې هوا نه ډېره توده وي او نه ډېره يخه، خو د ژمي په موسم کې هوا ډېره سره وي په سره هوا کې تگ راتگ د ناروغي سبب کيږي. نو لږمه ده چې په دې فصل کې تو د لباس واغوندو له خولې دستکشو او جرايو څخه استفاده وکړو.

پوښتنې:

- کوم شیان په ژمي کې زموږ د ناروغي سبب کيږي؟
- کوم شیان په اوړي کې زموږ د ناروغي سبب کيږي؟
- څرنگه کولی شو چې په دې دوو فصلونو کې خپل ځان ښه وساتو؟

کورنۍ دنده:

- زده کوونکي دې د خپلو ميندو او پلرونو په مرسته وليکي چې په توده او سره هوا کې له کومو لباسونو څخه کار واخلو.

موخه: زده کوونکي به طبیعي پېښو او د هغوی له خطرونو سره اشنا شي او د دغو خطرونو په مقابل کې به ځانونه وساتي.

- د زلزلي او سختو بادونو په باره کې څه پوښتي؟
- سیلابونه او سخت توفانونه څه زیانونه لري؟
- کله مو فکر کړی دی چې د زلزلي او سختو بادونو په وخت کې باید چیرې ولاړ شئ؟

- د سخت توفان په وخت کې څرنگه ځان ساتلی شئ؟
په دې انځورونو کې څه وښخ؟

فعالیتونه:

- ټول ټولګي دي په درېوګرو پوښو ویشل شي.
- لومړی ګروپ دي د سیلاب او زلزلي په باره کې خبرې وکړي او د هغو زیانونه دي نورو ته دویم ګروپ دي د توفان، تالاندي او برېښنا په باره کې خبرې وکړي او د هغو زیانونه دي نورو ته ووايي.
- دریم ګروپ دي په خپل منځ کې خبرې وکړي، ودې وایي چې له دې پېښو څخه څنګه ځانونه وساتو.

وېبي لولئ او مفهوم ترمي واخلي

زلزله ، سسپلا تالنده او برېښنا او سخت توافقونه له طبيعي پېښو څخه شمېرل كيږي چي د بشر لپاره زيات خطرونه رامنځته كوي. خو انسانان دغه خطرونه په پام كې نيسي په سختو توافقونو كې له كورونو څخه نه وځي د خپلو كورونو كې كې بندوي او د كړكيو د بښښو لاندې نه ود رېږي.

پوښتي:

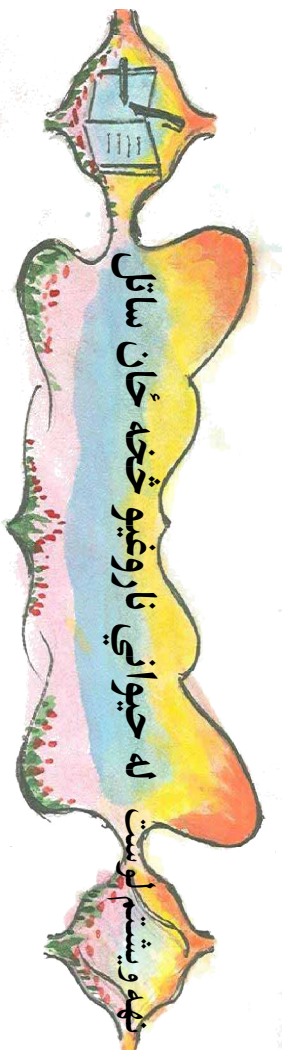
- د زللي په وخت چيري پناه وړي؟
- د سخت توفان په وخت كې څه كوي؟
- د هو له تودوځي او سوږوالي څخه څنگه ځانونه ساتي؟

كورنۍ دنده :

- زده كوونكي دي يوه طبيعي پېښه انځور كړي او د طبيعي پېښو په باره كې دي له خپلو ميندو او پلرونو سره خبري و كړي. له هغوي دي وغواړي چي پدې هكله ورته كيسه و كړي.

مورخه: زده کوونکي به پوه شي چې ژوي هم ناروغه کېږي او له هغو سره تماس انسان ته د ناروغیو د لېږدېدو سبب کېږي او په دې ترتیب د ژويو د حفاظت په ارزښت پوه شي.

پوښتنې

- کوم کورني ژوي بېرته؟
- کله ديو کورني ژوي ناروغی ته متوجه شوي يا ست؟
- ولې له لیونی او بازاري سیمو څخه ډډه کوی؟
- څرنگه د ژوو د ناروغیو څخه ځان وساتو؟

وړایې چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

فعالیتونه: زده کوونکي دي پر وحشي يا اهلي ژوی چې بېرته يې انځور کړي. زده کوونکي دي پر پنځه کسيزه کورپ کې له يو بل سره خبرې وکړي، چې د ژوو له زیان څخه ځان نه څنگه ساتلی شي.

ويي لولي او مفهوم ترمي واخلي

ژوي ژوندي موجودات دي هغوي مهرياني ته اړتيا لري.

کورني ژوي د خپل ژوندانه د پايښت لپاره خوراک او مناسب ځای ته اړتيا لري چي ناروغ نشي.

ځني ژوي په کوڅو او کتافتو کې له تک راتګ او ګرځېدو څخه زيانمن او ناروغه کېږي. د ژووناروغي خطرناکه وي او ژر لېږدېږي. موږ ته لارمه ده چي ځان لري وساتو ترڅو ناروغه نشو.

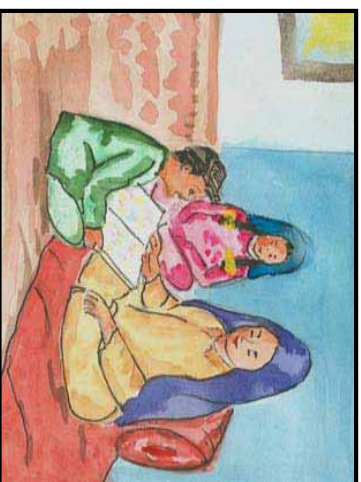
پوښتني:

- که له ناروغه ژوسره مخامخ شوی څه کوی؟
- څنګه باید د کورني چرګ او سږي ساتنه وکړو؟
- څه ډول له حیواني ناروغیو څخه ځان ساتلی شئ؟

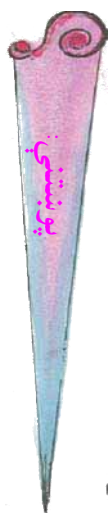
کورني دنده:

د لوست د موضوع په اړه د خپلي کورني له غړيو سره کيسه وکړئ.
د جيماناتو د ساتلو په باره کې يوه جمله وليکئ.

موڅه زده کوونکي به په خپل کور او شاوخوا کې احتمالي خطرونه وپېژني او د داسې خطرونو څنې د خپل ځان د ساتلو توانايي پيدا کړي ترڅو د پېښو مخنيوی وکړي.

- کوم شیان په کور کې د اور لگېدو سبب کېږي؟
  - له برېښنايي سامان الاتو ساکت او برېښنايي سيمونو سره ساعت تېري څه خطرونه لري؟
  - د تېره چاقو، قبيچي او مېخ سره ساعت تېری څه ډول ناوړه پېښې منځ ته راوړي؟
  - د سر خلاصې څاه، بام او نرېدلو د بوالوړنو په شاوخوا کې ولې خطرونه وي؟
- وړايی چې په دې انځورونو کې څه شی ويني؟*

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په گروه کې تمثيل وکړي چې له برېښنايي وسايلو او د تېرو څو ګو شیانو سره یې احتیاطي څه خطرونه لري؟
- زده کوونکي دې وړايي چې په کور کې له یوه خطر سره د مخامخ کېدو په وخت د هغه مخنيوی څنګه کولی شو.

وېي لولۍ او مفهوم ترم واخلي

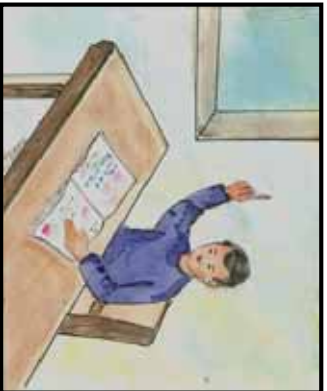
زمونږ په کورونو کې مختلف شيان موجود دي. که په احتياط سره ونه کارېږي زيات خطرونه رامنځته کېږي چې د مالي او ځاني زياتونو سبب کېږي.

بايد له ځان څخه کښته ماشومان پوه کړو چې د برېښنا ساکت ته لاس اوږد نه کړي، گاز، تېلو او جوش او بوش ته نږدې نشي او په کور کې له ناروغو کسانو سره تماس ونه لري. د هغو له قاشوغو او گيلاس څخه استفاده ونه کړي. له دوږو خاورو او دلرگيو له دود ځان وساتي چې ناروغه نشي. دغه راز د سر خلاصو څاه گانو او لوبو ويالو تر څنګ لوبې ونه کړي.

پوښتني:

- ولې د کور له سامان او لوازمو څخه په احتياط استفاده وکړو؟
- که چيرې خطر احساس کړو څه وکړو؟
- له تېره څوکو وسايو لکه بياتي، چاقو، مېنځ او برېښنايي وسايو څخه د کار اخستلو په وخت څه وکړو؟

کورنۍ دنده:

- زده کورنګي دې د احتمالي خطرونو په هکله مور او پلار ته کيسه وکړي.
- ودې وايي چې څه ډول ديوري پېښې مخه نيولې شو او ځان څنګه ساتلی شو.

موڅه زده کوونکي به له ترافيکي قوانينو او اشارو سره اشنا شي په واټونو باندي د تېرېدلو په وخت کي به له احتياط څخه کار واخلي، له موټر څخه د کښته کېدلو او پورته کېدلو په وخت کي به ځان وساتي.

- د واټونو تر څنګ پلي لاري مو ليدلي دي، له هغو څخه څه وخت گټه اخلي؟
- د هغو خطرونو نومونه واخلئ چې په سرکونو باندي يې احساسوی؟
- موټر ته د پورته کېدلو په وخت کوم ټکي په پام کې نیسي؟

څو ډوله ترافيکي نښي پيژنئ؟

فعالیتونه:

- کومې ترافيکي نښي چې زده کوونکي پيژني هغه دي رسم کړي او نورو ته دي وښيي.
- زده کوونکي دي له منډې وهلو څخه د رامنځته شوو ترافيکي نښو او په سرکونو باندي له توپ لوبې او کاغذ پراني څخه رامنځته شوو خطرونو په باره کي خبري وکړي. او خپل د سترگو ليدلی حال دي نورو ملگرو ته ووايي.

ويي لولي او مفهوم ترم واخلي

په هر ځای کې ترافیک ځانگړي قوانین او نښې نښانې لري، که چېرې د پلیمو خلکو او موټر وانانو له خوا مراعات نشي، زړه بوگونوونکی ترافیکي پېښې رامنځته کوي او ان چې د مرگ سبب گرځي.

موږ باید په سرکونو باندې د پلیمو لارو په خطونو، د بس تم ځایونو او ترافیکي اثارو په باره کې معلومات ترلاسه کړو چې خپل ځانونه له ترافیکي خطرونو څخه وساتو.

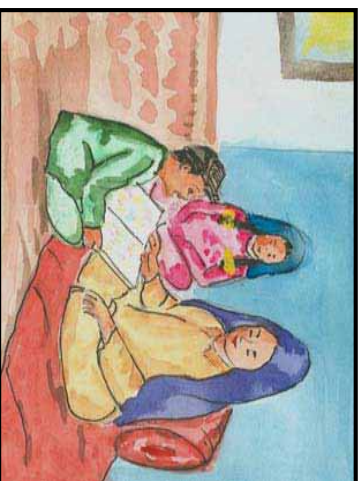
پوښتنې:

- تراوسه د ترافیکو له کومو ترافیکي قوانینو او اثارو سره اشنا یاست؟
- په سرکونو باندې پیویدل څه خطر لري؟
- ولې په یو بایسکل باندې درې تنه سپاره نشو؟

کورنۍ دنده :

زده کوونکي دې د څو ترافیکي اثارو انځورونه وباسي او خپل مور او پلار ته دې تشریح کړي.
د ترافیکي قواعدو په باره کې دې یوه جمله ولیکي.

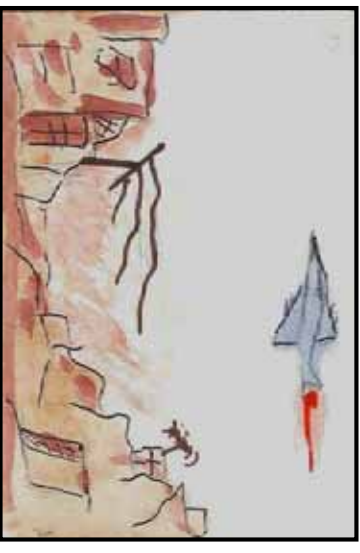

موڅه: زده کوونکي به د وسلو او ماینونو له خطر ونو سره اشنا شي او لویانو ته د شکمنو شیانو د ریوت په ارزښت پوه شي.

- له وسلو او ماینونو سره لویې څه خطر لري؟
  - دلویو سامان او یا نور شیان چې ستاسو نه وي او چیرې یې وړینی څه کوی؟
  - که چیرې ماین وړینی له خطر څخه یې ځان څنګه ژغورئ او څوک خبروی؟
- وړایی چې پدې انځورونو کې څه وړینی؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په گروهونو کې تمثیل کوي چې له ناپېژندل شوو شیانو او وسلو سره لویې څه خطرناکه پېښه رامنځته کوي؟
- زده کوونکي دې په انفرادي توګه ووايي که چیرې یو شی شکمن وي څه باید وکړو؟

ويي لولي او مفهوم ترمي واخلئ

په جنگ خپلو سيمو کي په ځمکه کي مایوننه، ناچاودلي مواد، تخریب شوي ټانکونه او موټرونه موجود وي.

پداسي سيمو کي تگ او ساعت تيري اوياد داسي ټانکونو له پاسه پورته کېدل ډېر خطر لري، ځکه چي ناچاودېدلي مواد او مایوننه په

کي موجود وي د مړينې، معلولېدو او معيوبېدو سبب کېږي. بايد تل له داسي خطرونو څخه ځان وساتو او په ليدو يي مشرانو ته رپورت ورکړو.

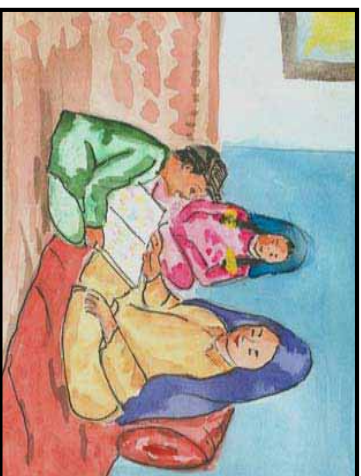
پوښتي:

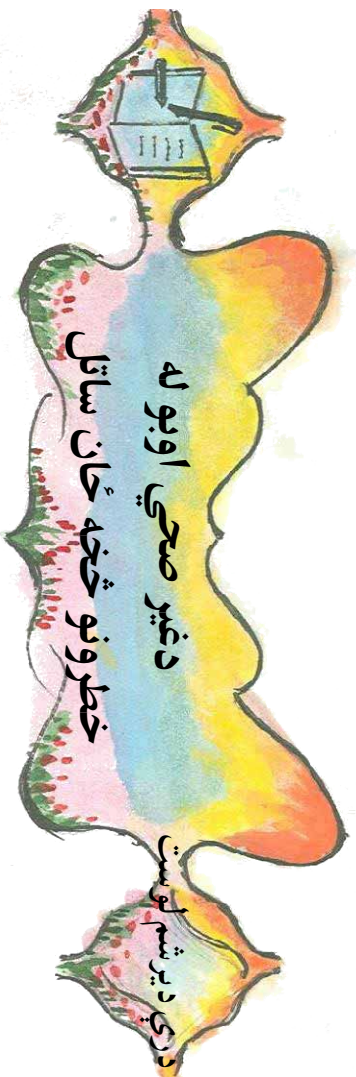
- ولي په وړانو او تخریب شوو ځايو کي لوبې ونه کړو؟
- له وسلو سره لوبې څه خطر لري؟
- که چيري په يو ځای کي نا پېژندل شوي شى ووينئ څه کوي؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د ماین، ناچاودېدلو موادو او وسلو د خطرونو په باره کي دري جملې وليکي او د کورنۍ له غړو سره دي په دي اړوند خبرې وکړي.

مخه زده کوونکي به د ځینلو صحي او غیر صحي اوبو توپیر وکړي او د غیر صحي اوبو خطر ونه به وپېژني.

- د ځینلو لپاره له کومو اوبو څخه استفاده کوی؟
- ستاسو په نظر د سر خلاصو ټټې (بیت الخلا) ته د نږدې ځایانو اوبه څه ډول دي؟
- غیر صحي اوبه د روغتیا لپاره څه زیان رسوي؟
- څنگه کولی شو له غیر صحي اوبو څخه استفاده وکړو؟

وړایې چې په لاندې انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دي په گروپونو کې له غیر صحي اوبو څخه کار اخیستل تمثیل کړي؟
- زده کوونکي دي په خپلو گروپونو کې د غیر صحي اوبو د صحي کولو په طریقې خبرې وکړي او ورسته دي خپلې نظریې نورته وړایې.

ويي لولۍ او مفهوم ترمي واخلي

اوبه د انسانيانو د ژوندانه د پايښت لپاره ډيري مهمي دي.

زموږ د بدن په جوړښت کې هم په زياته اندازه اوبه شته. که زموږ د بدن اوبه د ځينو ناروغيو لکه

اسهال ، سختي تبي او د زياتي خولي کېدو له امله له منځه لاړي شي. د پاکو اوبو په څښلو، د مايع غذا او ميوو په خوړلو سره دويم ځلي پوره کېږي د غير صحي اوبو څښل وجود ته زيان رسوي ځکه چې د ساري ناروغيو د لېږدوني سبب گرزي. نو بايد له سړيتو څه گانو، د اوبو له نل او بمبي څخه چې پاکي اوبه لري استفاده وکړو. که چېرې صحي اوبه نه وي د ويالي اوبه يا د سرخلاصي څاه اوبه جوړشو او استفاده تري کوو. څاه بايد له تټۍ څخه لرې وي.

پوښتني:

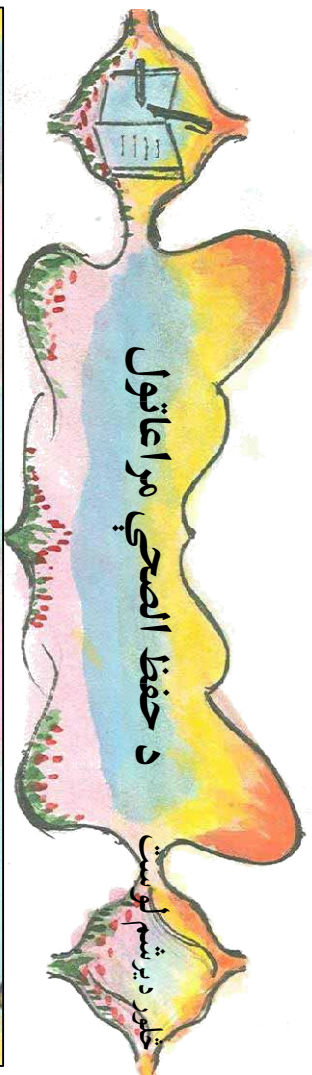
- دڅښلو لپاره له څه ډول اوبو څخه کار اخلو؟
- د څاه او نل په اوبو سر بيره له نور کومو اوبو څخه بايد استفاده وکړو؟
- اوبه څه ډول د څښلو وړ گرځي؟
- آيا تټۍ ته د تردې څاه اوبه د استفاده وړ دي؟

کورنۍ دنده:

- له خپل پلار او مور سره د غير صحي اوبو په اړوند خبرې وکړئ ووايئ چې ولې څاه له تټۍ څخه لرې اوسي؟

مورخه زده کوونکي د حفظ الصحې ارزښت وپېژني او په ورځني ژوند کې يې رعايت کوي.

- د خپل ځان دروغتيا په خاطر کوم کارونه سرته رسوئ.
- د ناپاکو مېوو او ترکاريو خوړل د څه سبب کېږي؟
- ټټې ته له تگ وروسته ولې لاسونه په اوبو او صابون پرمېنځو؟
- د حاجت دلرې کولو لپاره له ازادې هوا څخه استفاده زموږ صحت او د استوگنې چاپېريال ته څه زيان لري؟

ورايئ چې په انځورونو څه وينئ؟

فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په گروپونو کې له ډوډۍ څخه مخکې او وروسته او يا د حاجت له لرې کولو وروسته په صابون او اوبو د لاسونو پرمېنځل تمثيل کوي.
- زده کوونکي دې په گروپونو کې مشوره وکړي چې څه ډول د نه پرمېنځل شورو مېوو او ترکارۍ له زيان څخه ځان ساتلی شي.

وبی لوی او مفهوم ترم واخلي

روغتيا د خداى (ج) ستر نعمت دى، بايد زيار وباسو چي خپل بدن او لباسونه پاک وساتو، دسگرټو له دود، چلم او نسواو روڅخه ځان وساتو. د حاجت له لري کولو وروسته خپل لاسونه په صابون او اوبو پاک پرمختځو. له ناپاکو مېوو او ترکاری، څخه کار وانخلو.

خپل چاپيريال له کثافتو څخه پاک کرو. حيواني او انساني فاضله مواد بنځ کرو. په دې ډول کولای شو د ناروغيو د لېږد پدو مخه ونيسو مور، مسلمانان يو او پاکوالی د ايمان يوه برخه ده. نو بايد د پاکوالي په برخه کې زيار وباسو.

پوښتنې:

- د بدن او د استوگنې د چاپيريال پاکوالی څه گټه لري؟
- ولې د حاجت له لري کولو څخه وروسته د لاسونو پرمېنځل مهم دى؟
- د سترگو، غوږونو، غاښونو او خپلو نوکونو څرنگه ساتنه وکړو؟

کورنۍ دنده:

هغه څه چې زده کوونکو زده کړي دي له خپل پلار او مور سره دې پرې خبرې وکړي ودي وايي چي خپل، دکور او ټټۍ پاکوالی څه ډول وساتو.

موخه زده کوونکي به د یادشوو مطالبو تکرار وکړي او هغه څه چې د هغوی مهارت زیاتوي تمرین کړي چې په عادتونو یې بدل شي.

پوښتنې:

- دهو له تودوڅي او سوړوالي څخه څنګه ځان وساتو؟
- له طبیعي پیښو لکه زلزلې، سیلاب او سخت توفان څخه چیرته ځان وساتو؟
- له حیواني ناروغیو څخه څنګه ځان وساتو؟
- څنګه دخپل کور او ژوند ساتنه وکړو؟
- ایا په وړانو او جنگ خپلو ځایونو کې د ماین او ناپاچو دو موادو خطر موجود وي؟
- خپل او چاپیریالي پاکوالی څرنگه رعایت کړو؟
- له کرمو او بو څخه کار واخلو؟

ووايي چې په انځورونو کې څه ويني:

فعالیت:

- زده کوونکي دې په گروهونو کې پر هغه څه چې ددې فصل د لوستلو څخه زده کړي او تر اوسه یې عملي کړي دې خبرې وکړي او وروسته دې خپلو ټولګیمو الو ته ووايي.

ويي لولي او مفهوم ترمي واخلي

مورن ماشومان بايد خپلو ورځنيو فعاليتونو ته متوجه او سو چي زلزلي ، سپلاب او سختو توافقونو او ماینونو له خطر څخه په امن کي او سو او د امن ځایونو ته پناه یوسو ، له نه پېژندل شوو شیانو ، برېښنايي سامان الاتو ته لاس ورنږدي نه کرو . خپله او محیطی حفظ الصحة مراعات کرو .

پوښتي:

- د طبیعي پېښو د خطر ونو په هکله څه پوهیږئ؟
- څه ډول د خپل ځان او کور ساتنه کوئ؟
- د شکمنو شیانو په لیدني سره چاته خبر ورکوئ؟
- خپله روغتیا څنگه رعایت کوئ؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د هغه څه په باره کي چي له تېرو لوستونو څخه يي زده کړي دي له خپلي کورنۍ سره خبري پري وکړي او په تطبيق کي دي دخپلي کورنۍ د غړو مرسته وغواړي .

څلورم فصل

موڅه: زده کوونکي به پوه شي چې د نورو له مرستې، همکارۍ او همدردۍ څخه قدر دانی ښه کار دی.

- ایا کله ستاسو د نظریې قدر دانی شوي ده؟
- د نورو کومو کارونو قدر دانی وکړو؟
- کله مو د نورو ښه نظر اورېدلی دي او د هغه قدر دانی مو کړې ده؟

وړانې چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

زده کوونکي دي په څلور کسيز گروپ کې تمثيل وکړي چې څه ډول د يو بل د مرستې قدر وکړو؟

زده کوونکي دي ځانته ځانته د يو بل د ښېگڼو د قدر دانی په هکله نظر ورکړي.

وټي لولئ او مفهوم ترمي واخلئ

زموږ ژوند په کور او ښوونځي کې په ګډه توګه تېرېږي. بايد نیک کارونه سرته ورسوو چې نور زموږ د کارونو قدرداني وکړي او که څوک له موږ سره مرسته وکړي موږ بايد د هغه څخه مننه وکړو. چې د هغه د هڅونې سبب شي او تل بايد له اړو کسانو سره مرسته وکړو.

- ولی دنورو د نظر قدرداني وکړو؟
- څه وکړو چې نور زموږ قدرداني وکړي؟
- ستاسو له کوم کار څخه ښوونکی صاحب قدرداني کوي؟

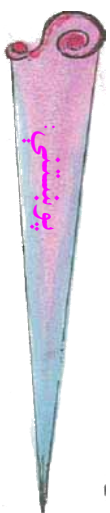
کورنۍ دنده:

د هغه کار په هکله چې تاسو سرته رسولی اوبښوونکي يې قدرداني کړي ده خپل پلار او مور ته کیسه وکړئ او د هغوي نظر په ټولګي کې ووايئ.

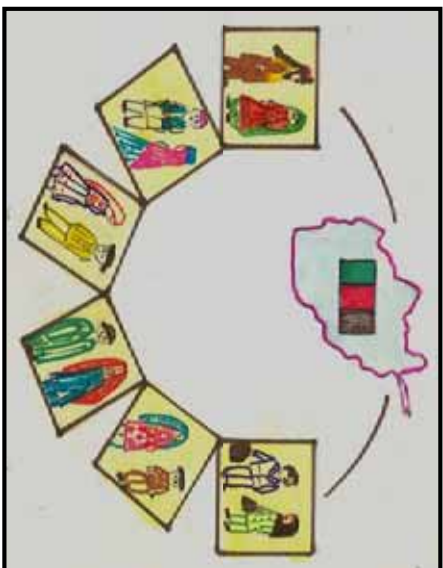

موخه: زده کوونکي به پوره شي چي په گران هېواد کي زيات قومونه په گډه ژوند کوي.

- آیا بېلابېلو قومونو ترمنځ دودونه توپیر لري که څنگه؟
  - د بېلابېلو قومونو ترمنځ ورته والی لیدل کېږي که نه؟
  - نورو قومونه درناوی خپله دنده بولئ؟
  - آیا زموږ په وطن کې بېلابېل قومونه ژوند کوي؟
- ووايئ چې په انځورونو کې څه وینئ؟

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په انفرادي توگه د خپل قوم د رواجونو په هکله نورو ته معلومات ورکړي.
- زده کوونکي دې هغه ورته والی چې د قومونو ترمنځ شته ووايي.

ويي لولي او مفهوم تري واخلي

زمون په هېواد کې بېلا بېل ورونه قومونه ژوند کوي چې يو پر بل د ورونو په شان گران دي. ټول قومونه چې په افغانستان کې ژوند کوي د خپل گډ هېواد گران افغانستان د آبادۍ، لپاره کار کوي. له خپلو اکې او آزادۍ څخه يې په گډه دفاع کړي ده او کوي يې.

په افغانستان کې اوسېدونکي بېلا بېل قومونه بېلا بېل دودونه لري او د يو بل دود ته درناوی کوي.

پوښتني

- آیا ستاسو د قوم دود له بل قوم سره توپیر لري؟
- آیا د هېواد نورو قومونو له دودونو سره بلديا گټه لري؟
- آیا د هېواد د آبادۍ د يوه قوم وظيفه ده يا د ټولو قومونو؟

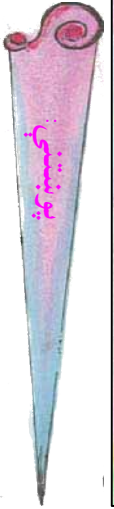
کورنۍ دنده:

- زده کوونکي دي د لوست په هکله له خپل پلار او مور سره خبرې وکړي د بېلا بېلو قومونو د دودونو په هکله دي له خپل مور او پلار څخه پوښتنه وکړي او د هغوي نظر دي خپلو ټولگيو الوته ووايي.

موخه: زده کوونکي به د هېواد له بېلا بېلو ژبو خبرتيا تر لاسه کړي او له زده کوونکو سره به يې مينه پيدا شي.

- له مورنۍ ژبې پرته مو نورې کومې ژبې زده دي؟
- آیا بېلا بېل قومونه په بېلو بېلو ژبو خبرې کوي؟ مثال يې ووايئ؟
- ستاسو په نظر د بېلا بېلو ژبو زده کړه څه گټه لري؟

ووايئ چې په انځورونو کې څه وښئ

فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په څلورو گروپونو د بېلا بېلو قومونو استازيتوب وکړي او تمثيل دې کړي چې د پرېشمه دوستان دي او د يو بل ژبه زده کوي او خپل مطلب پرې حلوي.
- زده کوونکي دې په انفرادي ډول د ژبو په باره کې خبرې وکړي او يوه کيسه دې په گډه ووايي چې زده يې وي.

وښي، لولۍ او مفهوم ترم واخلي

د يو بل په خبرو يوه شو او يو له بله سره مفاهمه وکړو چې ژوند مو په زړه پورې شي.

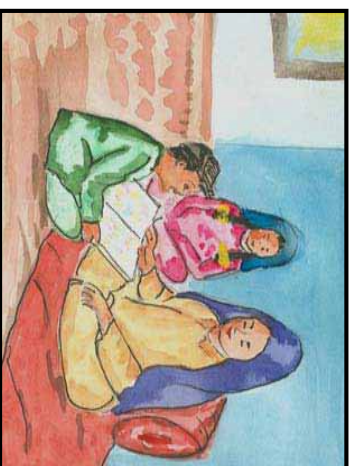
پوښتني:

- آيا بېلابېل قومونه په بېلابېلو ژبو خبرې کوي؟
- د نورو ژبو زده کړه څه گټه لري؟
- که موږ له نورو ژبو سره بلدتيا ولرو، کولۍ شو چې په هغو مفاهمه وکړو او دوستان پيدا کړو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي له مورنۍ ژبې پرته بله هره ژبه چې يې زده وي په هغې کې يوه کيسه يا يوه فکاهاهي زده کړي او خپلو ټولگيوالوته دي ووايي.

موخه زده کوونکي به په دي پوره شي چي د بيلا بيلو قومونو ترمنځ ورته والی او گډي خانګړتياوې شته چي د هغوي د نږدېوالي سبب کېږي.

- آیا د نورو قومونو له دودونو سره آشنا یاست؟
  - آیا د قومونو ترمنځ انساني او ټولنيزي اړتياوې ورته والی لري؟
  - آیا د سړپناه، لباس، او خوراک له پلوه د قومونو غوښتني یو ډول دي؟
- په انځورونو کې څه ویني؟ ووايي؟**

فعالیتونه:

- زده کوونکي دي په خپلو ګروپونو کې د قومونو د ګډو دودونو په هکله خبرې وکړي او نورو ته دي ووايي.
- زده کوونکي دي په ګروپونو کې تمثيل کړي چي څه ډول د یو بل دودونو ته درناوی وکړي او هغه خپل وګڼي.

وبی لوی او مفهوم ترم واخلي.

موږ د بېلو بېلو قومونو زده کوونکي په یوه ټولګي کې لوست کوو او یو د بل دوستان یو یو بل ته درناوی کوو. اکثره د ونډې، رنگ، پوستکي، وینستانو او ځانګړتیاوو له امله یو بل ته ورته یو. موږ ټول ګډې اړتیاوې لرو لکه کور، لباس، غذا، له ناروغیو ځان ساتنه او نور. دغه راز کار او بوختیا او سالم ښوونیز چاپیریال او تر ټولو مهم ګډ وطن لرو او زموږ د مطلق اکثریت خلکو دین د اسلام سپیڅلي دین دی.

سره لدې چې په ځینو دودونو کې توپیر لرو موږ زیات مشترک دودونه هم لرو.

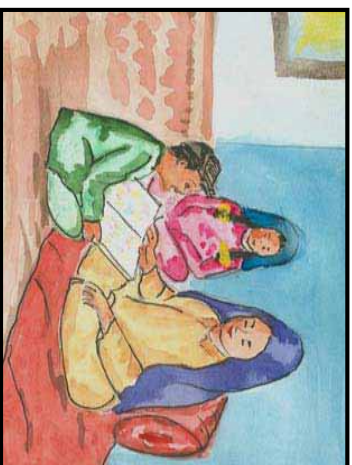
پوښتنې:

- څرنگه د ټولو قومونو د دودونو قدر وګورو؟
- د قومونو ترمنځ ګډې اړتیاوې کومې دي؟
- آیا پوهېږئ چې ستاسو د هغو ټولګیوالو تر منځ چې د نورو قومونو څخه دي څه ورته والی لیدل کېږي.

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې قومي ورته والي په باره کې له خپل مور او پلار سره خبرې وکړي د دودونو ترمنځ دې د ورته والي او قومي دودونو لست جوړ کړي.

مورخه: زده کوونکي به د بناړي او کليوالي ژوند ترمنځ توپير وپېژني.

پوښتنې

- بناړي او کليوالي ژوند څه توپير لري؟
- ولې له بناړونو څخه لري کليوالو سيمو ته د تفريح لپاره خو؟
- څرنگه کولی شو چې خپل چاپيريال پاک کړو؟

ووايي چي په انځورونو کي څه وينئ؟

فعاليتونه:

- زده کوونکي دي په څلور کسيزو ډلو کې تمثيل وکړي او د بناړي چاپيريال په هکله دي خبري وکړي.
- زده کوونکي دي په انفرادي توگه، د استوگنې هغه چاپيريال انځور کړي چې هغه يې خوښيږي او وروسته دي هغه انځور نورو ته وښيي.

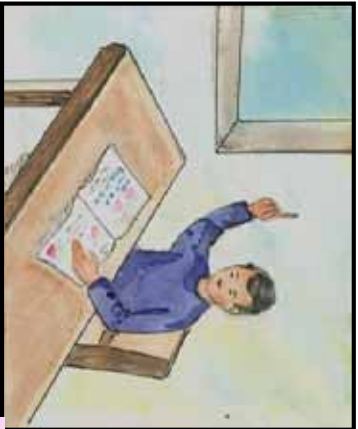
ويي لولي او مفهوم تري واخلی!

خدای (جل جلاله) تمول موجودات پیدا کړي دي او د انسانانو لپاره يې د استوگنې چاپیریال په واک کې ورکړی دی ځینې انسانان په ښارونو او ځینې ښارونو څخه لري په کلیوالو سیمو کې ژوند کوي. ښاري او کلیوالي چاپیریال توپیر لري، ښاري چاپیریال ښه هوا نه لري خو د کلیوالي چاپیریال هوا ښه وي، ځکه چې هلته گڼه گوڼه کمه اوبه او پري او زیات ځنګلونه موجود وي.

پوښتنې:

- ولې ښاري او کلیوالي چاپیریال توپیر لري؟
- کله مو د چاپیریال د ښه کولو فکر کړی دی؟
- ستاسو په نظر د استوگنې لپاره کوم چاپیریال غوره دی.

کورنۍ نده:

زده کوونکي دي په دې موضوعاگانو له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي دهغوی نظر دې واورې او خپلو ټولگيوالوته دې د استوگنې ښه چاپیریال وروپيژني.

موڅه زده کونکي لوستل شوی مفاهیم او فصل درسته تکرار او د هغو څخه په ورځني ژوند کې کار واخلي.

- د نورو ژبو زده کړې ته څه اړتیا ده؟
- د سیمو ترمنځ دودونه څه توپیر لري.
- د بېلا بېلو قومونو خلک څه ورته والی لري.
- آیا د انسانانو د استوګني چاپیریال توپیر لري؟

فعالیتونه:

- زده کونکي دې په ګروپونو کې خبرې وکړي او ودې وایي چې له تېرو لوستونو څخه یې کوم کارونه او ښک عملونه زده او عملي کړي.

ويي لولي او مفهوم تري واخلئ

مونږ ټول زده کوونکي ټول هغه مفاهيم چي په دې کتاب کې موزده کړي دي په خپل ژوند کې تري کار اخلو زيار باسو چي د يو بل ژبه زده کړو او د يو بل رواجونو ته درناوی ولرو.

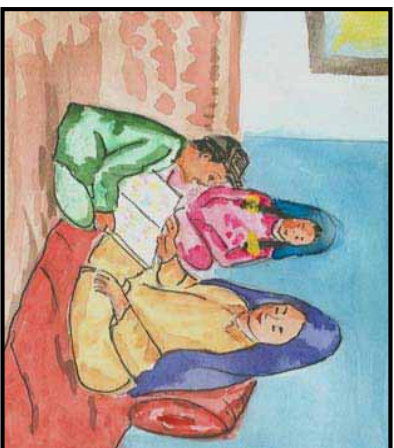
پوښتني:

- د بېلابېلو ژبو زده کړه څه گټه لري؟
- د ښاري او کليوالي چاپريال توپير څه شي دي؟
- د بېلابېلو قومونو د دودونو څه ډول درناوی وکړو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دي د هغو مفاهيمو په باره کې چي زده يې دي له خپلو کورنيو سره خبري وکړي. د هغوي نظر يې دي واورې او په هغوي دي عمل وکړي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**